603/14-088

ლაღი

№ 42
(11 294)

4 – 7 ივნისი, 1999 წ.

ფასი 40 თეთრი

გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან

ევროსესხი! 1999 წ. 12 მაისი

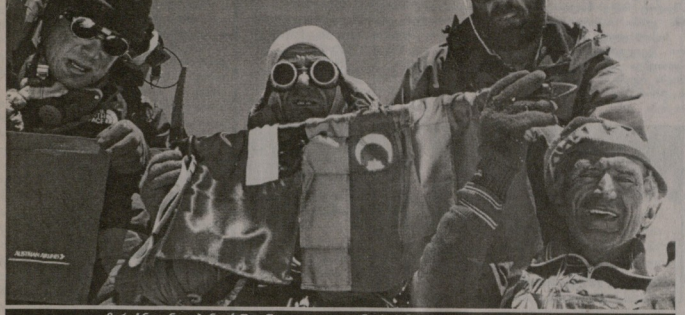

მარცხნიდან: – ბენო ქაშაკაშვილი, აფო გიგანი, ბიძინა გუჯაბიძე, ლოლა სარქისოვი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ქართველები ხართ?

ყოველდღე გაისმოდა მთამსვლელთა შეძახილები ჰიმალაის მთებში!

გუშინ, 3 ივნისს, საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტის იმავე დარბაზში, საიდანაც ევერესტის დასალაშქრად მიმავალ ინტერნაციონალურ ექსპედიციის გზა დაულოცეს ბენო ქაშაკაშვილის ხელმძღვანელობით, კვლავ შეიკრიბნენ მთამსვლელები, ჟურნალისტები და დეპარტამენტის ხელმძღვანელები. ცხადია, ექსპედიციას მიულოცეს ბრწყინვალე წარმატება და შინ მშვიდობით დაბრუნება.

„ამოცანა წარმატებით შეასრულეთ, რისთვისაც უღრმესს მადლობას ვუხდით სპოსორებს, გულშემატკივრებს, მასმედიას, რომელიც არ გვაკლებდა ყურადღებას" – თქვა ბენო ქაშაკაშვილმა.

ჟურნალისტები, რაღა თქმა უნდა, დაინტერესდნენ ლაშქრობის ყველა წვრილმანით, რაზედაც ამომწურავად უპასუხეს მოლაშქრთა ხელმძღვანელმა და ექსპედიციის წევრებმა ბიძინა გუჯაბიძემ და ლოლა სარქისოვმა.

ჩვენ უკვე ვიუწყებოდით, რომ აზერბაიჯანელი არიდან მურსაკულოვი მწვერვალზე ვერ ავიდა, რადგან შეუძლოდ იყო. საერთოდ კი, 5-დან 4 ალპინისტის ერთდროულად ასვლა მსოფლიოს უმაღლეს მწვერვალზე, თურმე, შესანიშნავ პროცენტულ მაჩვენებლად ითვლება. ლოვა სარქისოვის ახალ რეკორდს იმავე დღეებში ემუქრებოდა დამხობა, მაგრამ, როგორც პრესკონფერენციაზე ითქვა, მეტოქემ ვერ ააღწია ევერესტზე და საქართველოს მოქალაქე, თბილისელი ლოვა სარქისოვი კვლავ რჩება ყველაზე ხანდაზმულ მთამსვლელად, რომელმაც ფეხი შედგა მსოფლიოს ყველაზე მაღალ მწვერვალზე. სარქისოვმა ამავე დროს სიამაყით დაგაანონა, რომ იგი პირველი სომეხია, რომელიც ევერესტზე ავიდა. ფაქტობრივად ამ ინტერნაციონალურმა ექსპედიციამ მწვერვალი მხოლოდ ჩვენი ქვეყნის მოქალაქეებით დაიპყრო.

ბიძინა გუჯაბიძეს ნამდვილი გმირობა ჩაუდენია. მან ორი პროფესიული ვიდეო კამერა აჭარა მთელი ეს ურთულესი გზა და 12-საათიანი ვიდეომასალა მოამზადა, რაც თავისებური რეკორდი ყოფილა. ევერესტზე ორი გადამღები კამერით ჯერ არავინ ასულა და არც ასეთი ხანგრძლივობის ძვირფასი მასალა მოუყვია. პირველებს ამერიკელებს გამოუთქვამთ სურვილი შეიძინონ ეს ვიდეო მასალა, რის თაობაზეც ამჟამად მიმდინარეობს შეთანხმება.

ჩვენმა ბიჭებმა კიდევ ერთი რეკორდის ამბავიც ჩამოიტანეს – ნეპალელ შერპს სახელად ბაბუ, მთელი 20 საათი გაუტარებია მწვერვალზე ჩართული სატელიტური კამერიფორთო, რაც თავისებურ სენსაციად იქცა ტელევიზიურებლისთვის.

ჩვენ ექსპედიციას, როგორც მაღალპროფესიულ ჯგუფს, მთელ ჰიმალაიაში გაეგარდნია სახელი. ექსპედიციები თავისი რიგით ადიოდნენ და ჩამოდიოდნენ მთებიდან, მაგრამ ყველა მთაგანი თავს ვალდებულად თვლიდა შეეკლო ჩვენების საბაზო თუ საიერიში ბანაკში, გაცნობოდნენ, ესაუბრათ, დაესვენათ, რჩევებიც მიეღოთ. ისინი თუმცა ამბობდნენ, რომ უკვე ყველა ლაპარაკობს ქართველთა (მხოლოდ ასე იცნობდნენ ჯგუფს) ექსპედიციის სამაგალითო მეგობრულ ურთიერთობებზე და ყველას აინტერესებს მათთან შეხვედრა. დღეში თურმე რამდენიმე ჯგუფი მიადგებოდა ჩვენს ბანაკს შეძახილით: ქართველები ხართ?

ჩვენებთან დამეგობრება ყველას სურდა, ხშირად გზას თურმე ერთად აგრძელებდნენ გარკვეული სიმაღლემდე. ტკივილით გაიხსენეს ერთი ყმაწვილი, რომელიც მათ კარგა ხანს არ მოსცილებია, მერე კი დაეუბნა. დიახ, ევერესტზე მისადგომებზე ადამიანები ყოველწლიურად იღუნებიან, ბევრი იქ საშუამთოდ რჩება და მათ სხეულს თურმე ბევრგან ხედავენ მთამსვლელები. მათი გადმოსვენება გარდა იმისა, რომ ძალიან ძვირი ჯდება, ძალზე სახიფათოც ყოფილა. შარშან იქ 18 ალპინისტი დაღუპულა, წლეულს – 5.

პირველად ადამიანმა ევერესტის პიკზე ფეხი 1953 წელს შედგა. მას შემდეგ 800 მთამსვლელია ასული ამ მწვერვალზე, მათ შორის ქალთველები...

თ. თომაშვილი

ფრიდონ (ბოჭოლია) ლომმაძე ევროპის მოკრივეთა 1953 წლის პირველობის წინ

იხ. მე-6 გვ.

ქუთაურთა სპორტული მატიანე

რუბრიკას უძღვება ზურაბ ჯავახაძე

ბოჭოლია

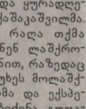

ომისშემდგომ წლებში ქუთაისის სპორტულ ცხოვრებაში აშკარად იგრძნობოდა ახალგაზრდობის ლტოლვა კრიფსადმი. ეს არ იყო შემთხვევითი და არც სტიქიური მოვლენა, რადგან ამ პერიოდში აღზრდილი მოკრივეები თვალსაჩინო სპეციალისტის ვინო მარქარიფის თაგაკეთობით საამაყო წარმატებებს აღწევენენ დიდ რინგზე.

ამფრონიდელი მოკრივეებიდან ტყვიის ხელთათმანის ცნობილი ოსტატი, ქართველი სპორტის მშვენება ბოჭოლია (ფრიდონ) ლომმაძე ერთ-ერთი პირველთაგანი იყო, რომელმაც საყოველთაო აღიარება მოიპოვა და საშუალმად დაამტკიცა მისი ტალანტის თავეანსმაცვლელს. თითქმის ოთხი ათეული წელი გავიდა სახელოვანი სპორტსმენის უცრო გარდაცვალებიდან, მაგრამ მის ნათელ სახელს დაეწყვეთ არ უწერია. ვისაც ეროხელ მაინც უნახავს რინგზე მოსასპარეზე ბოჭოლია ლომმაძე, სამუდამოდ ადაქმედა ნამდვილი რაინდული ეროვნის ხიბლის და მადლს.

ეროს ხომ სპორტის დანარჩენი სხვა სახეობისაგან განსხვავებით ერთი უცნაური დაუწერელი კანონი აქვს. მოიგეს თუ წააგეს, ორივე შემთხვევაში ბალაბული ხარ. სწორედ ეროვის ღრმა ცოდნა და მადალი საშემსრულებელი ოსტატობა ამაში მდგომარეობს, რომ რაც შეიძლება მტერის მოქნეული ხელი მეტად აიცდინო. ნაღდი მოკრივე გამარჯვების ქვაბულსაბეგზე წელგამართული, საკუთარ გამარჯვებაში დაჯერებული, ამ ეროვნული ბრძოლის ერთ-ერთ ოსტატ-ბატონ ბოჭოლიას ეროვნული ბრძოლის ოსტატ-ბატონ ბოჭოლიას ეროვნული ბრძოლის ოსტატ-ბატონ ბოჭოლიას

ეროვნული ბიბლიოთეკა

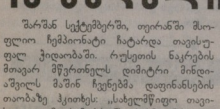

10 მედალი – საკუთარი ფულით!

შარშან სეტემბრში, თბილისში მოეწყო ჩემპიონატი ჩატარდა თავისუფალ ჭიდაობაში. რუსეთის ნაკრების მთავარ მწვრთნელ დიმიტრი მინდიაშვილს მაშინ ჩვენებმა დაფინანსების თაობაზე ჰკითხეს. „სახელმწიფო თავისთავად, მაგრამ სპონსორებმა ნახევარი მილიონი დოლარი დაამატესო" – უთქამს ჩვენს თანამემამულეს. ახლა ეს ფაქტი იმასთან დაკავშირებთ გიხსენეთ, რომ ამავე მეზობელი ქვეყნის ქალაქ ჯაზინში ამ დღეებში გამართულ ჭიდაობა საერთაშორისო ტურნირზე საქართველოს გუნდის წევრები საკუთარი ფულით გაემგზავრნენ, ხოლო საზღვრამდე და უკან გამობრუნებულებსაც საკუთარი ავტობუსით მიემსახურა ერთ-ერთი მოქიდავის მშობელი თენგიზ მირზოკაშვილი.

ეს ტურნირი, რომელშიც 8 გუნდი გამოდიოდა, ქართველების საოცარი წარმატებით დასრულდა – მოიპოვეს ოქროს – 3, ვერცხლის – 4 და ბრინჯაოს – 3 მედალი. გუნდურ ჩათვლაში კი მასპინძლების შემდეგ მეორე ადგილზე აღმოჩნდნენ, მესამე აზერბაიჯანელები იყვნენ.

გასარჯვეებულები და პრიზიორები. *I ადგილი:* მიხეილ ჩიქოვანი (69 კგ ორსა-თბ), შოთა ბოლოლაშვილი (76) და მიხეილ ბაგაური (85, ორივე – თბ), *II ადგილი:* ამირან ელბაქიძე (46), შალვა მეზიაშვილი (58, ორივე – გორი), დავით მოსულიშვილი (69, ორს, ყვარელი), გიორგი შერმაზანიშვილი (100, ორს, თბ), *III ადგილი:* ბესიკ გუჩაშვილი (50, გორი), ზვიად გვილავა (58, თბ), თემურ ლობჟანიძე (63, ორი). გუნდის მწვრთნელია თამაზ ბედნეიშვილი.

და... მედლები სხვის ხარჯზე

ესტონეთში თავისუფალ ჭიდაობაში საერთაშორისო ტურნირზე (ქ. ეილანდი) საქართველოს ეროვნული ნაკრების ორი წევრი თბილისელები ემზარ ბედნეიშვილი (69) და დავით ოთიაშვილი ტურნირის ორგანიზატორებმა პერსონალურად მიიწვიეს და მათი სამოვლინებო ხარჯებიც თავად გადაიხადეს. ჩვენებმა ტურნირი მართალი გაალამაზეს და ბრწყინვალე ჩატარებული ბრძოლებით ოქროს მედლები მოიპოვეს.

ფუღს სხვა იხდის, ჩვენ მოვითვალოთ!

ნომერშია:

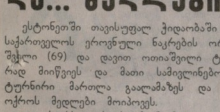

● ქართულ ჭიდაობას ბრონზილი უნდაც!

დაჯილდოება

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულებით ბავშვთა ფიზიკურ და სულიერ განვითარებაში შეტანილი პირადი დიდი წვლილისათვის, ნაყოფიერ ორგანიზაციულ შემოქმედებითი და პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის, ბავშვთა მხატვრული ტანვარჯიშის სკოლა-სტუდია „გრაციის" ხელმძღვანელი, საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი, სპორტის ოსტატი *ნელი სალაძე* დაჯილდოდოდა ღირსების ორდენით.

● 5 ივნისს: საქართველო-საბერძნეთი

● პირველი ქართველი ოლიმპიელი 1912 წლის თამაშებში მონაწილეობდა.

● ბოსკავაი ქართველების ძალიჭურ სწერეოგიას ავსხვრევს – კონფლიქტი ნაკრებში!

● „ცეკვენზარნიცი" – ფოთელების მეგზოქე ინგერგოოს თასზე!

● საუნხურთო გუნდის დაღუპვიდან ნახევარი საუკუნე გავიდა...

საქართველო
GEORGIA
ეროვნული ფეხბურთი

სეოკ-ის საიუბილეოდ!

10 დამოუკიდებელი ნაბიჯი ოლიმპიურ მოძრაობაში

1988–1989 წლები

ალბათ უფრო პოლიტიკური ბედოვლათობისის ბრალი იყო, რომ თანამედროვე ოლიმპიური თამაშების სარბიელზე საქართველოს სპორტსმენები შედარებით გვიან გამოჩნდნენ. თავად შეფეს რუსეთი ოლიმპიურ მოძრაობაში 1908 წლიდან ჩაერთო. ჯარიფლოდა მონაწილეობა რუსეთის სპორტულ ფალავანში არ დამტკიცებიდან. მას შემდეგ, რაც სეოკ-ი შეიქმნა, ცნობილი გახდა და დოკუმენტურად დადგინდა, რომ 1908 წელს ოლიმპიურ საბიბლიზე მოამპარეს ბონდო ჩიკვაიძემ (იხ. 1989 წლის 18. ოქტომბრის და 12 დეკემბრის „ლელო“). რუსეთი ამის შემდეგ კიდევ ერთ, 1912 წლის თამაშებში მონაწილეობდა.

საბჭოთა კავშირი ოლიმპიურ მოძრაობაში ჩაერთო 1952 წლიდან. ნგნი ოლიმპიური ისტორიაე აკადან იღებს სათავეს. ჯერჯერობით არ ჩანს დოკუმენტები, რომელიც დადასტურებდა ამ საუკუნის 20-ან წლებში ცდილობდა თუ არა დემოკრატიული საქართველო, გასულიყო ოლიმპიური მოძრაობის ორბიტაზე. ადვილი შესაძლებელია, არც არსებობდეს! ამეი დოკუმენტი. საეროდ, მეფის რუსეთისგან ხომ უმძიმესი მემკვიდრეობა მეფიდეთ, მათ შორის სპორტში. თუმცა ცნობილია და არ შეიძლება სიამაფთ არ გავიხსენოთ ის, რომ თითქმის ნოე ეორდანიას ხელისუფლებას ჩაფიქრებული ჰქონდა თბილისში, საბერძნელოზე, აგებულიყო სტადიონი, რომელიც დაიტევდა... 140 ათას მაყურებელს. იწყებ სწორედ ამ განზრახვაშია მთელი საიდუმლოება. ჩანდეჭრის ხორაკეშვილმა ერობაშად წარმოაჩენდა საქართველოს სპორტულ პოტენციალს და, ვინ იცის, იწყებ 1924 ან 1928 წლების ოლიმპიურ თამაშებში ეასპარეზაა კიდეკ ქართველ ათლეტებს.

ბაღელი საფეხბურთო დასაწყისიდან ჩვენში ბეტნალეუბად ეუკვ მძლავრობდა სპორტული ულულკეეფება, ტანმოვარჯიშები უცხოელმა გამოდიოდენ, თბილისში კი 1918 წლიდან მასობრივი სპორტული ალეკეფაში იმართებოდა.

დაკეტნენდეკი სეოკ-ის დაფეფრების ჭერ კიდეკ გაუჭმაურებელ საბჭოეთს. უამრავ შეკოთხეეზეზ, რომლებსაც ეიღებდით ოლიმპიურ თამაშებში დამოეკეკიდებად მონაწილეობასთან დაკავშირებით, პრესის ფეტალეტიბიდან ეპასუხობდით. კარგად ეიკოფთი, რომ ეს თემა საფოკელოო ინტერესს იწვედა. ვიკეკეფრმდეთ ცალეკეეი ქკეფრის ოლიმპიურ სპმბოლეკს. ასეთი სიმბოლიკის ჩვენშეკ შეკმნის საზოგადოებრივი ინტერესის გალვიკეეს. გარდა, თვალსაზრისების კეს ბეულიკალეები, ეფიკრობდით, ერთგკარ დამპარეს გალეწკეფ მაღეკრეეს. ეკეი არ გეკეარებოდა, მოწოდებასთანაეე მაატერები თავიანთ ნაბეეეკრეს. ხალხთან და სიამაკთ რომ შეხოვეთავეზენდენ.

მთავარ ამოცანად ჭერ მთნე ოლიმპიური ჩარტის ხელში ჩაგდება და ფართო საზოგადოებრიბისოფის მისი გაცნობა გვესახებოდა. საბჭოთა კავშირში ეს დოკუმენტი გასაიდუმლოებული იყო. იმდენად გასაიდუმლოებული, რომ მისთვის თავალ არ მოეკრაგი თვით ოლიმპიელებსაც კი. ერთ ფაკტზე შეეჩერებით და ყველაფერი ნათელი გახდება. ეკეი ყოფილა, ყველა ოლიმპიელს, თამაშების წინ, ხელის მოწერით უნდა დადადტურებინა, რომ იგი იცნობს ოლიმპიურ ჩარტას და მზადაა დაიცვას მისი იდეალები და სულოკკეეეეეი. ცხადია, ეიღაც სხვა ჩარეულება ამ მისიას სპორტსმენთა ნაკეკალდ. საქართველოს არც ერთ ოლიმპიელს არ დაედასტურებია, რომ იცნობდნენ ჩარტას და ხელს აწერდნენ.

ლატვიაში მიელინებიდან დაბრუნებულმა დავით კინწურაშვილმა, ჩვენსა საბეჭნერეოდ, ოლიმპიური ჩარტის ტექსტიც ჩამოიტანა სხვა დოკუმენტებთან ერთად. ეკ ოკი რუსული თარგმანი. ცხადია, კარგად გვესმოდა, რომ ასეთი ფრაზეეეეეი დოკუმენტი აუუმკრეკლად ეუნდა თარგმნილიყო, თანაკე ფრაზეეეი ან ინგლისური ენიდან. სოკო, თავის იურისდიქციაში, მხოლოდ ამ ენებზე გამოცემულ ჩარტას აღიარებს ოფიციალურ სამეთად. დრო გკმპარებდა. დაეფვიენმლიე დაკიწყეთ რუსული ტექსტიდან თარგმა. ამკეკ დაეფფრეეეკ ქკეფდენოდა იგი პრესაში გაგრძელებენთ. თუმცა, ის თარგმანი ნამდვილად არ არის უნაკლო და სრულყოფილი, საზოგადოებრიობის გათვითცნობიერებაში მაინც დიდი როლი შესრულა.

1989 წლის 9 აპრილამდე საქართველოს სპორტულ მოძრაობაში, როგორც ცხოვრების სხვა სფეროებში, ჯერ კიდევ არ იგრძნობოდა მარავეის საბჭოთა სისტემაში სერიოზული ბზარი. მოსკოვი კვლავ დიდად იყო დაინტერესებული საქართველოს სპორტული ცხოვრებით. ამ ინტერესში უფრაკდ წამოტიტეედა ბაკურიანის 1998 წლის ზამთრის ოლიმპიადა, ან ვინ მოუსმენდა.

4 აპრილს, თბილისში, უაღრესად დამამეკი პოლიტიკური ვითარება იყო. დილით „ლელოში“ დარეკა ნუგზარ ენნდელაძემ და მოხოვა, სასწრაფოდ გავსულიყავი ავრაპორტში. იქ ეკეკ შეკრებილიყენენ მთავრობის ის წევრები და მინისტრები, ვინც ბაკურიანთან დაკავშირებით პასუხს გასცემდა წამოჭიერ საკითხებზე. ჯუმბერ პატიაშვილე მალე მოვიდა, შეეედმეფრენა კკეფსა ბაკურიანისკენ ალიო და საქართველოს პირველი ხელმძღვანელი შეეეკეფრენენ გადასამედიდან მიუთითებდა იმ მარშრუტზე, სადაც მოვბმ რკინიგზა გადასეოიადა. ძეგვიდან ბაკურიანამდე. ეს არ იყო ფუჭი ოცნება, მისი შეზეკლობის დაჩქარების სამმე გაკეკს არა დემოკრატიულ გამოცეოებასთან, არამედ ძალეკიძალთან, ბატარეში ეართ“...

საგულისმო, რომ იმ დროისთვის ლატვიის, ლიტვის და ეესტონეთის ბრძოლის ერთიანი გეგმა ჩქინდათ შეემუშავებეთ. ამ სამთა კავშირის საკრთველო იქეე. თავისი სეფრეკეთი შეეეეთნდა. ჩეეენ მხრიდან ასეთმა ნაბიჯმა ბალტიეეთა აეფრთოვანებეკა გამოიწეკა. მეტიც. შეეშეეედა და ეკეეტეკიკდა ფეკლარაკეკ, რომელ ზედაკ ოთხივე რესპუბეეკის სპორტის ხელმძღვანელთა ხელმოწერის ცერემონიალი 1989 წლის 18 ეეკლის ეიგის პატარა კალეკ ეკლგაკეი გიმპრათ. ლიტეეეკ ხელი მოეწერა 21 საათსა და 15 წუთზე. ასე გაჩნდა სრულიად ახალი ფურეკეეი ამ რეკრეეეკეეკის სპორტული ცხოვრების ისტორიაში.

ლატვიიდან დაბრუნებისთანავე ეპეკეკ ეკრდენენეკი მოეწერა საქართველოს ეკეეკნალისტთა კაეშრეში, რომელ ზედაკ მასეკ ოფიციალურად პირველად ეკეეკ ეეკეკ ეკეეკ ეკეეკ ეკე

ზაზა ჯანაშია – იოჰან ბოსკამპის ორი საუცრება

კონფლიქტი ნაკრებში

რა რჯულის და ტიპის ექსცენტრული ფეხბურთელები არ გაუგონია კაცს, მაგრამ ქართველებს საამისო ეტალონი არ გაგვიჩნდა და ალბათ არც გაგვიჩნია ექსცენტრული ფეხბურთელი კლასიკური გაგებით. ის, რაც ზაზა ჯანაშიას გადახდა თავს, მართლაც რომ მოვლენაა, ოღონდ, კაცი შეიელმა ჯერ არ იცის, რა დაარქვას ამას კონკრეტულად. იოჰან ბოსკამპმა კი მხოლოდ ზოგადი ახსნა გამოუძებნა ჩვენებურის საქციელს – ორი საოცრება.

სპორტგეგეიდან შეკრება საქართველოს ეროვნულმა გუნდმა 25 მაისს დაიწყო დიღმის ბაზაზე. ზაზა ჯანაშია კი მხოლოდ ორი დღის შემდეგ ეახლა ჩვენს ბოლანდიელ თავკაცს. ბოსკამპმა ზაზა ოსლოში არ წაიყვანა და დაუბარა – აქ დარჩი, 5 ივნისის მატჩისთვის ბერძნებთან სასპაქერად მიემზადეო. ჯანაშიას კი გუნდის თბილისში დაბრუნებამდე ინდივიდუალურად არ უვარჯიშია, ხოლო, როცა ნაკრებმა დიღმის ბაზაზე გაბაასება ვარჯიში, ზაზაზაც მაშინ მოუწია სხვადასხვა საწვრთნელი ელემენტების შესრულება. მაგრამ, აქაოდა კარგა ხნის უყარჯიშებელი ვარ და ეგ თქვენი ვარჯიშები ჩემთვის მაენებელი იქნებო – მაგრად დამდგარა თავისაზე მოსკოვის „ლოკომოტივის“ ფორვარდი. ბოსკამპს ეროორჯერ მოუთმენია ჩვენებურის ხმამაღლა გამოთქმული პრეტენზიები, მერე კი მინდვრიდან მიუბრძანებია ის და მკაცრი გადაწვეტილებაც მოუღია: „სანამ მე საქართველოს ეროვნული ნაკრების მწვრთნელი ვარ, ზაზა ჯანაშია გუნდში არ იქნება“!

დიღმის ბაზაზე ბერძნებთან მატჩის წინ საგანგებოდ მოწყობილ პრესკონფერენციაზე სპორტულმა მასმედიამ იოჰან ბოსკამპი ძირითადად ზემოხსენებულ ამბავზე აალაპარაკა. ბოლანდიელი თავკაცი კითხვებს მშვიდად კი იგერიებდა, მაგრამ მერე ცოტა შეწუხდა კიდევ ერთი და იგივეს რამდენჯერმე გამეორებით. „ჯანაშიამ თვითონ გამოუკანა თავის თავს ასეთი განაჩენი, მისი არყოფნით პრობლემას ვერ ვხედავ, რადგან სხვა ფეხბურთელებიც გვყავს, რომელლაც კარის დალაშქრა ხელეწიფებათ: დემეტრაძე, ქცქანია, აშვეთია, იმედაძე...“ ბოსკამპის ასეთმა ფრაზამ ბევრში მწვავე რეაქცია გამოიწვია და იოჰანს კვლავ შეუტია ზაზას თაობაზე. „ჩემთვის უმირველესია გუნდი, სადაც დისციპლინის დარღვევას ვერ შეავგუები, ხოლო თუ ვინმე ჩამერევა საქმეში, მყისვე დავგზავებ პოსტს“. ამის მერე, იოჰანს ისიც უთხრეს, რომ ჯანაშიას თავისებური ხასიათი აქვს, რომ ზაზას ნაკრების ნინა მწვრთნელებთანაც ჰქონდა პრობლემები და იქნებ მისი ასეთი მენტალიტეტი გაითვალისწინოთ. „თუ მაგაზე მიდგება საქმე, მაშინ გიპასუხებთ, რომ მიც ასეთი თავისებური ხასიათი მაქვს“ – მოუყარა კითხვა ბოსკამპმა რუსპოდენტს. მაგრამ ვერა, იოჰანმა ვერც ამით დააკმაყოფილა ინტერესი მისი და ჯანაშიას კონფლიქტის მიმართ. მან თხოვნით მოგვმართა კიდეც, რომ ჯანაშიას შესახებ ნუღარ კითხავთო, თუმცა კიდევ ერთხელ მაინც მოუწია ამ თემაზე მოპასუხედ ყოფილიყო. „პირველი საოცრება ის იყო, რომ მე, გუნდის ახალმა მწვრთნელმა, პირველ შეკრებაზე გამოვიძახე ჯანაშია და მან კი რამდენიმე დღით დაიგიჟანა, თანაც ისიც მითხრეს, რომ ჯანაშია თურქე მანქანით (!) ჩამოსულა მოსკოვიდან; მეორე საოცრება კი ის გახლდათ, რაც მან გუშინ გააკეთა ვარჯიშზე“ (პრესკონფერენცია ინციდენტის მეორე დღეს, 2 ივნისს ჩატარდა დიღმის ბაზაზე – დ.თ.) – სხვა რაიმე ძვირის თქმა ზაზა ჯანაშიაზე, ბოსკამპმა აღარ მოისურვა.

იოჰანმა მოგვახსენა, რომ არველაძეების თამაში საბერძნეთის წინააღმდეგ გამოიცხადა მათი ტრავმების გამო. კითხვის ნიშნის ქვეშ არის ვალტერ გუნუას მინდორზე გამოსვლაც, რომელსაც მუხლი აწუხებს და ნოვეგაიელებთან მატჩის შემდეგ არც უყარჯიშია. სამაგიეროდ, ვარჯიშს შეუდგა ნავადმყოფარი ფარიბურგელი ლევან კობიაშვილი. ბოსკამპი დაგვპირდა, რომ საქართველოს ნაკრები ელადელებთან სხვა ტაქტიკა-სტრატეგიით წარსდგება საკუთარი გულშემატკივრების წინაშე. მარჯვენა მცველად დებიუტანტი, 18 წლამდელთა ნაკრების წევრი ოთარ ხიზანეიშვილი ითამაშებს, სხვა რამ კი შემადგენლობის თაობაზე მწვრთნელს არ გაუმხელია და გვითხრა, რომ !! კაცის ვინაობა მხოლოდ მატჩის წინა დღეს გაცხადდება.

დათო თამართაძილაძე

ევრო-2000-ის შესარჩევი ციკლის II ჯგუფი ისეთი რამ გამოდგა, რომ საქართველოს ეროვნული ჯგუფი ცალკეკაც ინარჩენების თეორიულ შანსს ბელგია-ჰოლანდიაში მოსახვედრად. თუ ხვალ, 5 ივნისს ბერძნებთან რეკანშს ავიდეთ, ხალხიც იმედიანად შემობრუნდება ჩვენი ნაკრებისკენ, ბიჭებსაც გუდი მიეცემათ და მერე ვინ იცის, რა მოხდება. ეს დალოცვილი II ჯგუფი აქამდე ყველაფერს გვპატიობდა, ახლა კი ალბათ ბოლო გამოცდის პირას მიგვყავანა და თუ კიდევ ერთხელ დაგვიცდება ფეხი, ამ ჯგუფიის ვანგუბინი ნაბოძები გუდამოწყალების აღსასრულამდე მივალთ.

ბოსკამპის შემწეობით, ჩვენი ნაკრები, როგორც იქნა ბუნდოვან ეპოქაში, მაგრამ მხოლოდ ამით ბერძნებთან ფონს ვერ ვგავალთ. უფრო მეტია საჭირო, ანუ მატჩიდან მატჩამდე გუნდის თამაშის გაუმჯობესება. თუ ამას ბოსკამპი 5 ივნისისთვის შეძლებს და გუნდშემატკივართა არმიაც 20 ათასს მიუგაკუნებს, ჩვენი შანსები ამ მატჩისათვის ელადელებზე ეაცილებით უკეთესი იქნება. ეს მხოლოდ ერთი შეხედვით, რადგან სანორეგიოდ შეკრებილ ისედაც შესუსტებულ ჩვენს ნაკრებს ხვალისნდელი მატჩისთვის კიდევ ის დაერთო, რომ ოფოლი გაფრთხილებს გამო კახი კალაძე და მიხეილ ყაველაშვილი ვერ ითამაშებენ. მათ ნაცვლად იოანამა „ოკეანის ბიჭებს“ უხმო – ოთარ ხიზანეიშვილს და გრეგორ იმედაძეს. ბოსკამპის 18-კაციან რაზმს შეადგენენ: *მეკარეები:* დავით გეგრაძე, (დინამო, თბ), გია ჭანტურია (ტორპედო, ქ); *მცველები:* გიგი დიდვანი, ვალერ გუნუა, ოთარ ხიზანეიშვილი, ზურაბ ხიზანეშვილი (ყველა – დინამო თბ.), დავით ბოჭვაიშვილი (დინამო, თბ), ბაფრი ახელდიანი (ტორპედო, ქ.), ზურაბ ფოფხაძე (ერელია სოვეტოვი); *ნახევარმცველები:* გიორგი ნემსაძე (რეკანანა), ლევან კობიაშვილი, ლევან ცქიტიშვილი (ორთე – ფრანბურგი), გორა ჯამარაული (ცეოერხი), თემურ ქეცბაია (ნიუკასლი), რატი ალექსიძე (დინამო, თბ); თავდამსხმელები: გიორგი ლემენტრაძე (ალანია), გრიგოლ იმედაძე (ტორპედო, ქ), მიხეილ აშვეთია (დინამო, თბ).

ბერძენები თბილისში ოცი ფეხბურთელის ამარა ჩამოვიდნენ. ტრავმის გამო ვერ გვეპატეჭრა ალკ-ის წამყვანი მოთამაშე ფეშის ნიკოლაიდასი, ხოლო „ნიუკასლის“ სტოპერი ნიკოს დაბაზასი ორი გაფრთხილების გამო გამოტოვებს მატჩს. ოცეული კი ასე გამოიყურება:

შენიშვნა: *მესხის თასის გათამაშებიდან მოიხსნენ:* წალენჯიხის სკერი, *წალენჯიხის რაიონის ჯგარის „ლაკადა“, ჩხოროწყუს „იმედი“, ხობის რაიონის ხამისკერის „ჯიბა“,* ხოლო *მტრავლეთის თასის გათამაშებიდან: „სალბინი“, წალენჯიხის რაიონის ჯგარის „ლაკადა“.*

ფეხბურთის თანამბრძოლი ფინალური ეტაპზე თამაშების ფილეტის მოიპოვეს I-II ადგილებზე გასულმა გუნდებმა – ზუგდიდის „მეგრი-99“. 2 (მწვრთნელები – გიორგი კალანდია, კოტა ჭაჭუა) და ზუგდიდის „ლაზეთ“ (მწვრთნელი როინ ტაბუა). „ლაზეთი №1“-მა (მწვრთნელები — თამაზ როდაგა, ბორის ბეჟუა) და წალენჯიხის „ცქერამ“ (მწვრთნელები — გურამ ჭარხალია, ვეფხია ჭანაკა).

სამეგრელოს რეგიონის ფეხბურთის ფედერაციამ დაადასტურა გუნდები, მათი მწვრთნელები და მოთამაშეები.

რეგიონის ფეხბურთის ფედერაცია

ევროჩემპიონატის II ჯგუფი მორიგ შანსს გვაძლევს – ბოსკამპის გუნდს პირველი საშიანო გამოცდა ელის

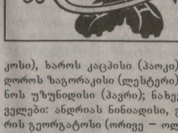

ალანიის ალამაზიდზილი (ალეკი), დიმიტრის ელეუტეროპულოსი (ოლიმპიაკოსი), ნიკოს მიხაკულოსი (პაოკი); *მცველები:* ოიორგის ანატოლაკისი, ილიას პეროსნიდისი, დემეტრიოს მავროგენიდისი (ყველა –ოლიმპიაკოსი), ხაროს კაცანისი (პაოკი), თეოდოროს ზაგორაკისი (ლეხტერიკი), მარინოს უსუნიდისი (პაკრი); ნახევარმცველები: ანდრიას ნინიადისი, გრიგორის ეეორგატოსი (ორთე – ოლიმპიაკოსი), მიქაელის კასატისი, დიმიტრის მარკოსი, ანდრეას ზიკოსი (ყველა – ალეკი), კოსტას კონსტანტინიდისი (პეეტა), ილიას გუშმისი (ანანთინაკოსი), კოსტას ფარნეტეკოსი (პაოკი), თავდამსმელები – ნიკოს ფრუსოსი (ონიკოსი), ოინის ანასასოუ (ანდერლეტი), ნიკოს მახლასი (ეიტესი).

სატურნირო მდგომარეობა ნ ივნისავდე

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ჭ.
ნორვეგია	6	4	1	1	12-7	13
ლატვია	5	2	2	1	4-2	8
საბერძნეთი	5	1	3	1	5-4	6
სლოვენია	4	1	2	1	5-5	5
საქართველო	6	1	1	4	3-10	4
ალბანეთი	4	0	3	1	2-3	3

დარჩენილი მატჩების კალენდარი:

05.06 საქართველო — საბერძნეთი
05.06 ალბანეთი — ნორვეგია
05.06 ლატვია — სლოვენია

09.06 ალბანეთი — სლოვენია
09.06 საბერძნეთი — ლატვია

04.09 ნორვეგია — საბერძნეთი
04.09 ლატვია — ალბანეთი
04.09 სლოვენია — საქართველო

08.09 საბერძნეთი — ალბანეთი
08.09 ნორვეგია — სლოვენია
08.09 საქართველო — ლატვია

09.10 ალბანეთი — საქართველო
09.10 სლოვენია — საბერძნეთი
09.10 ლატვია — ნორვეგია

კოლხები სკოპიეთი დაიწყებენ

საევროპოდ გამწესებული ჭარბოული კლუბებიდან, პირველი ფოთის „ოლიმპია-1913“-ს მოუწევს გამოსვლა, რადგან ზღვისპირეთში ინტერტოტოს თასზე ასპარეზობენ, ტურნირზე, რომელიც საფეხბურთო სეზონში ყველაზე ადრე იწყება და მთავრდება. წლოსანრის შედეგად ჩვენებურება მაგდონიის მეუხთე გუნდს სკოპიეს „ცეკენტრალნიკას“ დაუპირისპირდებიან. პირველი მატჩი ბალანგინეზე გაიმართება 19 ან 20 ივნისს. განმეორებითი კი 26 ან 27 ივნისს. ინტერტოტოს გათამაშების პირველ ეტაპზე (საიდანაც იღებს სტარტს კოლეფთი) 40 გუნდი ითამაშებს. მეორე ეტაპისთვის, პირველი ეტაპის გამარჯვებულებს განთესილი გუნდები შეხვდებიან და თუ ჩვენებმა მაგდონიური ბარიერი გადალახეს, მერე რუსულ წინააღმდეგობას წააწყდებიან — ეს იქნება „როსტოსელმაში“. მეორე ეტაპში გამარჯვებულებს კი მესამე ეტაპისათვის განთესილი გუნდები შეხვდებიან და თუ ჩვენებმა მაგდონიური ბარიერი გადალახეს, მერე რუსულ წინააღმდეგობას წააწყდებიან — ეს იქნება „როსტოსელმაში“. მეორე ეტაპში გამარჯვებულებს კი მესამე ეტაპისათვის განთესილი გუნდები შეხვდებიან, რომელთა შორის გამარჯვებული გუნდების რაოდენობა 12-მდე დგება. შემდეგ გუნდები წოლისკრთი დაწყვილდებიან და სამი სეტკეთესო უეფის თასზე ასპარეზობის საგზურს დაეუფლება.

მსოფლიო ჩემპიონატის ემბლემა ოფიციალურად დამტკიცდა

2002 წლის მსოფლიო ჩემპიონატისთვის ინტერნეტი ფირმა **Interbrand**-ის მიერ შექმნილ ემბლემის ერთდროული პრეზენტაცია მოუწყვეს სეულსა და ტოკიოში – იმ ქვეყნების დედაქალაქებში, სადაც მსოფლიოს XVII ჩემპიონატი ჩატარდება. ემბლემაში სიმბოლიზირებულია ფეხბურთისა და მრავალსაუკუნოვანი აზიური კულტურა. ფიფას პრეზიდენტი ზეპ ბლატერი მონდიალის ლოგოს ტოკიოურ პრეზენტაციას ესწრებოდა და აღნიშნა, რომ ჩემპიონატის ემბლემის დამადგინთ, ტურნირმა სტარტი უკვე აიღოო...

დარჩა დასკვნითი ეტაპი

სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონის ფეხბურთის ფედერაციამ ჩაატარა ფეხბურთში ჭაბუკთა შორის საქართველოს (სამეგრელოს რეგიონის ზონა) 1998-1999 წლების გათამაშება მიხეილ მესხის და სლავა მეტრეველის სახელობის თასებზე წრიული სისტემით ორ წრედ. მესხის თასის გათამაშებაში მონაწილეობდა 15 გუნდი, ხოლო მეტრეველის თასის გათამაშებაში 17 გუნდი.

გათამაშების საბოლოო ცხრილები

სლავა მეტრეველის თასი

№	გუნდი	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ჭ.
1.	ლაზიკა-№1 (ზუგდიდი)	28	24	1	3	106-22	73
2.	სკერი (წალენჯიხა)	28	23	1	4	60-22	70
3.	კოლქეთი (ფოთი)	28	21	4	3	78-23	67
4.	ოდიში (ზუგდიდი)	28	21	3	4	87-18	66
5.	ეგრისი (სენაკი)	28	16	3	9	53-35	51
6.	ზვარაფლური (სენაკი)	28	15	5	8	70-53	50
7.	ინგური (ჯვარი)	28	11	6	11	38-53	39
8.	ლაზიკა-№2 (ზუგდიდი)	28	11	4	13	55-57	37
9.	ფაზისი (ფოთი)	28	10	5	13	32-42	35
10.	სამეგრელოსჩხოროწყუ)	28	10	4	14	34-50	34
11.	ოლიმპია (ხობი)	28	8	5	13	48-69	29
12.	ენგური (ზუგდიდი)	28	4	8	16	35-67	20
13.	სალხინო (დიდიჯვარი)	28	4	1	23	27-78	13
14.	ზვარიდნი (ობაბა)	28	2	2	24	21-87	8
15.	ჩალი (დარჩელი)	28	2	2	24	21-96	8

მიხეილ მესხის თასი

№	გუნდი	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ჭ.
1.	მეგრი (ზუგდიდი)	20	18	1	1	55-11	55
2.	ლაზიკა (ზუგდიდი)	20	17	1	2	79-14	52
3.	სამეგრელო (ჩხოროწყუ)	20	14	3	3	48-19	45
4.	ჩალი (დარჩელი)	20	10	4	6	32-25	34
5.	ფაზისი (ფოთი)	20	10	3	7	41-23	33
6.	დინამო (ზუგდიდი)	20	8	1	11	32-29	25
7.	ენგური (ზუგდიდი)	20	6	4	10	27-36	22
8.	კოლქეთი (ფოთი)	20	6	1	13	25-56	19
9.	სალხინო (დიდიჯვარი)	20	5	4	11	26-52	19
10.	ოდიში (ზუგდიდი)	20	3	2	15	26-52	11
11.	ძველსენაკი	20	1	0	19	11-65	3

ქართულ ჭიდაობას მსოფლიო უხმობს!

რასაც საუკუნეები 1989 წელს ეყრდნობოდა, ახლა რეალურად იძებნება!

1989 წელს საქართველოს სპორტულმა ორგანიზაციებმა და ქართული ჭიდაობის ენთუზიასტებმა დიდი მუშაობა გასწიეს ჩვენი ეროვნული სპორტის სახეობის საერთაშორისო აღიარებაზე გასატანად. იმ წლის შემოდგომაზე, ძიუდოს საერთაშორისო ტურნირის დამთავრებისთანავე, თბილისის სპორტის სასახლეში ჩატარდა პირველი საერთაშორისო ტურნირი ქართულ ჭიდაობაში, რომელშიაც უცხოეთის ბევრმა ცნობილმა ფალავანმა ისახარეზა და ორთაბრძოლებსა უდიდესი ინტერესი გამოიწვია. შემდეგ ცნობილი მოვლენების გამო ეს თაოსნობა მინელდა.

ამ დღეებში საქართველოს პრეზიდენტმა ე. შევარდნაძის სახელზე ნერილი მოვიდა „ნაციონალური ორთაბრძოლების საერთაშორისო კომიტეტიდან". კომიტეტი დაინტერესებას გამოთქვამს ქართული ჭიდაობის მიმართ, გვთავაზობს ამ საერთაშორისო ორგანიზაციაში განევრიანებას და ნაციონალური ორთაბრძოლების პირველი მსოფლიო ფესტივალის მასპინძლად თბილისის კანდიდატურის კონკურსში წარდგენას. ფესტივალი გაისად გაიმართება. „ვიცით, რომ თქვენ გაქვთ საერთაშორისო შეჯიბრებების მასპინძლობის და უმაღლეს ორგანიზაციულ დონეზე ჩატარების კარგი გამოცდილება" – ნათქვამია წერილში.

სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტმა და ქართული ჭიდაობის ეროვნულმა ფედერაციამ ინტერესით განიხილა შემოთავაზება და დადებითად გადაწყდა, როგორც კომიტეტში განევრიანების, ისე პირველი მსოფლიო ფესტივალის მასპინძლად თბილისის კანდიდატურის წამოყენების საკითხი. შეირჩა კოორდინატორი. მუშაობაში აქტიურად ჩაერთვება თბილისის მერიის სპორტის სამმართველო.

გუშათი

რუსთავი ღია იყო მაგიდის ჩოგბურთელებისთვის

ქალაქის სპორტკომიტეტის თავჯდომარე მოსაყვარეზეებს დაეელა

ქალაქების ღია პირველობის ჩატარება, როცა ფინანსური ხელმოცულობის გამო არ სრულდება, ქვეყნის პირველობების ჩატარების კალენდარი, ერთადერთი გამოსაცალია სპორტსმენებისთვის. თბილისს, ქუთაისს და ბათუმს ახლა რუსთავსაც მიჰბაძა, სადაც ამ დღეებში ქალაქის ღია პირველობა ჩატარდა მაგიდის ჩოგბურთში. რუსთაველი გახსნილია საჩოგბურთო კლუბი „ვერანა-21" და პირველობის მასპინძელიც სწორედ ეს კლუბი იყო. თუ ვიტყვით, რომ მაგიდის ჩოგბურთი ჩვენში მასობრობით ველარ დაიკვეხნის, ცხადი გახდება თუ რატომ არ იყო ეს პირველობა ხალხრავალი — სულ ზხლოდ სამი ქალაქის: თბილისის, ბათუმის და რუსთავის მეგრე ჩოგბერის ოსტატები ჩვენნენ ასპარეზობაში.

ბი „ვერანა-21" და პირველობის მასპინძელიც სწორედ ეს კლუბი იყო. თუ ვიტყვით, რომ მაგიდის ჩოგბურთი ჩვენში მასობრობით ველარ დაიკვეხნის, ცხადი გახდება თუ რატომ არ იყო ეს პირველობა ხალხრავალი — სულ ზხლოდ სამი ქალაქის: თბილისის, ბათუმის და რუსთავის მეგრე ჩოგბერის ოსტატები ჩვენნენ ასპარეზობაში.

ფირმა გთავაზობთ:

უცხოური წარმოების საბურავების დასასულელ-ასაწყობი და ბალანსირების დანადგარებს, ფარების მარეგულირებელს, მანძანის კარეების მინების ელექტრომაფრავების, ლუქების, „MOMO"-ს ფირმის დისკების სხვადასხვა მარკის ავტომობილებისთვის.

FAX. TEL: 23 00 96 2928 64 TEL. FAX.

ავტოსერვისის დანადგარების ექსკლუზიური იმპორტიორი. თბილისი, ბაგრატიონი 49ª.

ქარატე

პირველ საერთაშორისოს ბათუმმა უმასპინძლა

საქართველოს ოკინავური გოჯურიუ კარატე-დოს ფედერაციის (ქრზ-იდენტი, საერთაშორისო ფედერაციის მთავარი ინსტრუქტორი საქართველოში, შეი ჭამრის მფლობელი ბაატა ჭელიძე) თაოსნობით ბათუმმა ამ დღეებში კარატე-დოსი დიდ საერთაშორისო ტურნირს უმასპინძლდა. მონაწილეობენენ თბილისის, ბათუმის, ზუგდიდის, ქუთაისის, გორის, ხაშურის, ბორჯომის, სენაკის, ქობულეთის, წალენჯიხის, აგრეთვე სომხეთისა და აზერბაიჯანის სპორტსმენები. აღსანიშნავია, რომ ეს იყო ჩვენში კარატეს ტრადიციულ სტილში გამართული პირველი საერთაშორისო ასპარეზობა. ტურნირის ორგანიზებაში უდიდესი წვლილი შეიტანა აჭარის ალორძინების კავშირმა, პირადად მისმა ლიდერმა ბატონმა ასლან ბაბაშიმ, რომელმაც 6 ათასი აშშ დოლარი გამოყო ამ ასპარეზობის ჩასატარებლად. ფედერაციას მსგავში ედგა აგრეთვე საქართველოს შიტო-რიუ კარატე-დოს ფედერაციის პრეზიდენტი მიხეილ ასათიანი, ვიცე-პრეზიდენტი ვაჟა ასათიანი და მთავარი ინსტრუქტორი ირაკლი ასათიანი, კლუბ „ოდიშის" პრეზიდენტი ჯამბულ კოლუა, ფედერაციის მსაჯთა კოლეგიის თავმჯდომარე ვახტანგ ჩიქოვანი, აჭარის ფედერაციის თავკაცი მემედ ბერიძე და ვიცე-პრეზიდენტი ზაზა ბერიძე.

ტურნირის პროგრამაში შედიოდა სპორტული და კონტაქტური ორთაბრძოლები.

ჯვარცმული: **ეკატ. *გოგონები:*** 1. თათია კახელაშვილი, 2. თამარ მელუა, 3. მაკა გოგაძე (სამივე – თბილისი); ***ბიჭები.*** (10-13 წ) 1. გიორგი მარბალელი (გორი) 2. სერგო ნემსოწერიძე – (თბ.), 3. შოთა თავაძე (ბთ.); 14-17 **წ:** 1. ლევან როგავა, 2. გივი კორძაძე, 3. ნუგზარ კაკულია (სამივე – თბილისი); ***18 წ. და ზევით:*** 1. სერგო აკუტისიანი, 2. დავით კოლუა, 3. ლაშა კოლუა (სამივე – თბილისი). ***კუმიტე: გოგონები 14 წლამდე:*** 1. თამარ ჭელუა, 2. მაკა გიორგაძე (ორივე – თბ.), 3. მარინა ერიცეანეკო (ბთ.); ***16 წლამდე:*** 1. ნინო ლონდრიშვილი, 2. ნინო ნინოშვილი, 3. ნინო კახელაშვილი (სამივე – თბილისი); ***18 წ. და ზევით:*** 1. ინგა შეროზია (ზუგდ.), 2. თათია კახელაშვილი (თბ), 3. ლელი სვანაძე (ქუთ). ***სპორტული კუმიტე. ბიჭები. 10-11 წ:*** 1. არკადი მიქელაძე (სოხუმი), 2. სპარტაკ სიჭინავა, 3. ავთანდილ ციორგოლიანი (ორივე – თბილისი); ***12-13 წ:*** 1. ვახტანგ ენდელაძე, 2. ვახტანგ ბიწაგე (ორივე – თბილისი), 3. აკოფ ჯამბარიანი (სოხუმი); ***14-15 წ:*** 1. არსენ პეროხანიანი (სოხუმი), 2. ალექსანდრ ბოლოკაძე (ბათუმი), 3. ნუგზარ ბერიძე (ზუგდ.), 3. ნიკა ინობიძე (ქუთ); ***16-17 წ:*** 1. გიორგი ადამიანი, 2. ალეკო ლეკანი (ორივე – გორი); 3. რუდოლ საგრანოვი (თბ.); ***18 წ. და ზევით. 70 კგ:*** 1. დავით ჯაფარიძე (თბ.), 2. ვახტანგ გუგუშვილი (ქუთ.), 3. მალხაზ ჭუმბურიძე (თბ); ***– 80 კგ:*** 1. დავით კოლუა, 2. დავით ხუხაშვილი, 3. რუდოლ საგრანოვი (სამივე – თბილისი); ***+ 80 კგ:*** 1. დავთ ჯაფარიძე, 2. გიორგი ბოხუა (ორივე – თბილისი), 3. ბექა როგავა (ზუგდ.); ***კონტაქტური კუმიტე. ბიჭები. 10-11 წ:*** 1. ვახტანგ ზაქაშვილი, 2. კოტე ყაპაშვილი (ორივე – ხაშური). 3. თემურ ზარქუა (წალენჯიხ); ***12-13 წ:*** 1. შოთა თავაძე (ბთ.), 2. ვახტანგ ენდელაძე (თბ.), 3. ავთანდილ ხიზარეანიძე (ბთ.); ***14-15 წ:*** 1. ირაკლი ხომერიკი (ხაშური), 2. ნუგზარ კაკულია (თბ.), 3. რევაზ ნასყიდაშვილი (ბორჯ.); ***16-17 წ:*** 1. გუფალ თხილაიშვილი (ბთ.), 2. ლევან როგავა, 3. გივი კორძაძე (ორივე – თბილისი); ***18 წ. და ზევით. 70 კგ:*** 1. თამაზ ობოლაშვილი, 2. სოსო კუნდუხაშვილი (ორივე – თბილისი), 3. ავთანდილ მეგრელიშვილი (ტარდან); ***– 80 კგ:*** 1. ტარიელ ზოიძე (ბთ.), 2. ირაკლი ილაშვილი, 3. გიორგი ტყემალაძე (ორივე – თბილისი); ***+ 80 კგ:*** 1. თენგიზ ბერიძე (ბათ.), 2. ავთანდილ ტურაბელიძე (ქუთ.), 3. ვახტანგ ბაბუნია (თბ.).

ჯვარცმულ ზეა დავით კოლუა

ადამიანი

ადამიანი

ადამიანი

5 ივნისს: საქართველო – საბერძნეთი

(დასრულება 3 გვერდიდან)

წარა ბერძენების რუმინელი მწერნელი ანგელ ილიოანესესკუ. მას მანამდეც საკმაოდ დაძაბული ურთიერთობა ჰქონდა საბერძნეთის ფეხბურთის ფედერაციასთან, რომელიც, ეტყობა, მოელოდა, რომ ესოდენ ცნობილი საკეთილსტი, ი.ადგ ინქებოდა, თუ კარგად, მთა ნაკრებს ეფროპის პიოეკლინის საგზურს მოუპოვებდა. როცა ბერძენები ათენში ნორგეგიელთან დამარცხდნენ – 0-2, მათი ოერიშებით ნორეგეიელთა ძლიერ დაცვას „შეგმსხვრა", ხალალი „ბაკო" აღარაფერი დარჩა: ირონდნესკუ ნაკრებიც დატოვა და საბერძნეთიც, ამასთან, ამ ქვეყნის ფედერაციამ კონტრაქტის დარღვევებისათვის კარგა ფვირანი თანხა ზედ გადაიხადოს.

ზოგჯერ შინაურმა კაცმა საქმე უკეთ იცისო და ბერძენებმა ნაკრების სათავეში ადგილობრივ საეკიალისტ ვასილის დანელეს მოუნმეს, რომელსაც ეროვნულ ნეგმპიონაცეს მიღწევები კი ჰქონდა, მაგრამ საერთაშორისო სარბიელზე არაეინ იცნობდა. დანილმა ნაკრებში დაიბარა პოლანდიური „ეიტენსის" ცნობილი სნაიპერი ნიკოს მახლასი, მას რუმინელი მწერნელი მანიცდამანიც არა სწყალობდა და გუდშმატკივრებს რიგაში მოიერიშე თამაშს (ცხადია, იგულისხმებოდა მოგებას!) დაპპიოდა. სინამდვილეში კი ეს სიტყვები სიტყვებად დარჩა, თუმცა, ეტყობა, მოგებაც შეიძლებოდა, რომ თამაშის მიწურულს ბრაუნელის „ანდერლეჭტის" ნახეგარმეცველ ნიკოს ანასტასიუს, ბინდოორზე რომ 77-ე წუთზე გამოვიდა, გოლის გატანის კარგი შესაძლებლობა არ დაეკარგა.

საეროოდ კი, ბერძნების შემადგენლობა ლატვიელებთან მატჩში ასეთი იყო: აბმაციდისი, კასაპისი, უზუნიდისი, დაბიზასი, მიეროგუნდისი, ზაგორაკისი, ანაკოპუულისი, გეორგატოსი, მახლასი (ანასტასიუ), ლიბეროიულისი, ნიკოლაიდისი. დანიელს ნაკრბის შემადგენელობა დიდად არ შეუცვლია. მას ხომ ნაკლებად ჰყავს მაღალი კლასის ოსტატები, ნაკრბის კანდიდატების „წრე" შედარებით მცირეა. მასში შედის ანდრეას ნინაიდისიც, რომელსაც ქართველი გუდშმატკივრები კარგად იცნობენ, როგორც ანდრო გიორგოეეს. ეს თავდამსხმელი, ხომ საბერძნეთში გადასახლებამდე, საქართველოს გუნდებში თამაშობდა და კარგი სახელიც ჰქონდა.

ბერძნებმა, თუ თბილისში წააგეს, მდგომარეობა მეტად გაურთულდებათ. ახლანდელ ვითარებაში ბერძნებისათვის ფრეც ურიგო შედეგი არ არის, მაშინ კი ეველაფერი დამოკიდებული იქნება ლატვიელებთან ათენში 9 ივნისის (რა ფორ დოდგა!) და ნორეგეელებთან ოსლოში 4 სექტემბრის შეხვედრებზე.

რაც შეეხება საქართველოს ნაკრებს, რომელსაც ჯგუფში ყველაზე მეტი ქულა აქვს დაკარგული და სულ 4 შეხვედრაცა დარჩა, მისთვის წაგებისა თუ ფრეს (ეს ახლა ერთ და იგივეა) შემთხვევაში დარჩენილ სამ მატჩს უკვე არაეითარი მნიშვნელობა არ ექნება (შესაძლოა, მხოლოდ უკანასკნელი აგლეხოსათვის თავის დასაჯწეკად თუ!), მოგების შემთხვევაში კი რაღაც პერსპექტივები გამოჩნდება. როგორი იქნება ეს პერსპექტივები, ამაზე მხოლოდ 5 ივნისის ჩვენი და სხვების მატჩების შემდეგ თუ შეიძლება ლაპარაკი.

ლატვიელებს 5 თამაში დარჩათ ჩასტარებული, აქედან ორი შინ: 5 ივნისს სლოვენიასა და 9 ოქტომბერს – ნორეგეიასთან, სამი სტუმრად – ალბანელებთან, ბერძნებთან და ქართველებთან (8 სექტემბრის თბილისში). ალ ამ შეხვედრებში უნდა გვეჩვენოს, ვინ არის, ბოლოს და ბოლოს, ლატვიის ნაკრები, რომ იტყვიან, ხალოფა ერთი საათით, თუ ისეთი კოლექტივი, რომელმაც სულ მოკლე დროში მართლაც ცდა დიამსახურა თავისი წარმატებებისა. როგორც ელეფთეოს მწერნელი რეზო ძოძუაშვილი აცხადებს, არც ცუდ დიდი ხნის წინათ ამ ქვეყნის ფეხბურთის ხელფეკრები კმაყოფილნი რეგბოდნენ, როცა მათი ნაკრები დიდი ანგარიშით არ აგებდა (ახლა ადარ გვიდნა რაიმე ანალოგიების მოტანა!), ახლა კი, არც მეტი, არც ნაკლები, ევროპის ჩემპიონატის საგზურს მოითხოვენ. ვინ იცის, ყველაფერი ხდება!.

ალბანეთის ნაკრებს, თუმცა ადრინდელთან შედარებით უკეთესსა თამაშობს, კვლავ განსხვავეულ, როგორც ჯგუფის აუუსაიდენს. რაც შეეხება სლოვენიელებს, მათაც ალბანელების მსგავსად, მოელი 6 შეხვედრა დარჩათ ჩასატარებელი და თუ თუნდაც თბილისში ჩატარებული მატჩის მოხედვით ვიმსჯელებთ, გარკვეული პროგრესი აქვთ. ისე კი, რა უნდა თქვა ბუნდოვნ, რომელსაც ჯერეკლერობთ შეხვედრის ნახვეარიც კი არ გაუშართავს.

მაშ ასე, 5 ივნისს ბეგრ რამეს გაეგებენ, თუმცა, ცხადია, ყველაფერს არა. 9 ოქტომბრამდე ხომ დიდი დრო რჩება.

ბიჭი გამგრელელი

საქართველოს X ეროვნული ჩემპიონატი ფეხბურთში (II ფრონ)

გოლნიელებს კვლავ ფლეი-ოფი დაეხმარა

1.06.99 ბორი. ცენტრალური სტადიონი. 800 მაყურებელი.

სიონი (გოლნისი) – ოსტ (თბილისი) 2-0

სიონი: **გუგუნავა, გოდერძიშვილი, ზაკიაშვილი, ყიფშიძე, ვ. სამხარაძე, სვანიძე, ვ. გოგოლაძე, თ. სამხარაძე, მოსქვილი (ჩალაძე 89), ისაიანი (ბაგუა. 67), ტყვიაძე.**

ოსტ: **ბაბელი, ილეშიანე, შამიაშვილი, კობიშვილი, ი. ხეფაძე (ადამა. 79). ნინუ, ზამთარაძე, მიღრაკე, დ. გოგოლაძე ქუმურიძე, როსტაფფელი. გოლუბაძი 1-ლ. 8ოსქვილი (6), 2ი. ზაკიაშვილი (80)**

მსაჯი: **მ. მალიდურაძე (თბილისი).**

გაფრთხილება: **ილეშიანე, თ. სამხარაძე, დ. გოგოლაძე.**

გორში საკმაოდ დაძაბული და სიინტერესო მატჩი იყო მოსალოდნელი, ოადგან ერთ-ერთი მეტოქეს ! ჩაეუშვა ყოფაარგფნის. ბეი ეუ ! დებოდა. პირველმა ეული იოქვა, რომ შეხედრა არ გამოდგა ისეთი მიმზიდველი, როგორისაც ელოდა მაყურებელი.

ეული მე-3 წუთზე თბილისელებს ხელსაყარი საგოლე მოენტები შექმნათ, მაგრამ თავდასმსჭელებმა ეუსტეტა გამოიჩინეს, რისთვისაც სულ მალე დასაჯეს. „სიონის" შეტევა ფლეჯიდან ნაწილობით და ბაბაკ მოსქვილის ზუსტი თავური ფალრტმით დასრულდა 1-0. ბოლნისელებს ამის მერე რისკი არ გიუშვეიათ და თავიანთ ნახევარზე აუღიეკლებდა აგარიანდნენ ბურთს. თსტ-ს კი გაბრძოლეთ კომბინაცია არ გამოდეიოდა და ფაქტიურად აღარ ! შეუქმნიეთ მკარე კოტეს გუნდსაც. მატჩის უსასრულობაში ამინდმაც შეასრულა როლი. პირველ ტაიმში ძლიერად წვიმდა, რამაც ტატბორა ზოეადინ.

მეორე ნახევარში ყველა ელოდა სტეფენრეთა გაკეტებოეებს, მაგრამ მათი შეტევები ტეტად ერთფეროვანი გამდალთ და ადვილეფრ, ფეტბალიდან ბოლნისელი ბაჩარიოოლთან მთავრდებოდა თეფეა ერთ-ერთი ეპიზოდი მთა თავდასმჭელს, დათო გოგოლაძს კარგი შანსი მიეცა, მაგრამ ბუფენავამ ეიოაკეცა. შეტევრის ფალთავრებამდე 10 წუთით ადრე კი მატჩის ბეი ეი გადაწყდა. ბოლნისელთაგან ერთ-ერთმა საკეთილსო მოთამაშემ, ზაკიაშვილმა მეორეე ალთო თსტეს კარი 2-0. ბოლო ნუფეაზნი ამა ანგარიშის გაზრდა კიდევ შეეძლოთ, მაგრამ თბილისელებმა ბოლო წუმს გაჩერეტტ სიტეკეეა.

ამ გამარჯვებით „სიონმა" შეინარჩუნა ადგილი ! ჯგუფში, ხოლო თსტ-ს ერთი ბარიერი წინ აკვს. „დინამო-2" – „ლიჩენკოს" შორის გამარჯეეული, მოგვეცემენ, ინანდოს ეფლიერეთია საეროოს, ხოლო დამარცხებეული ფეიბრიოლეეა „სულელის". ეი, მაგ შორის ფოდებული კუტეფენ ეეს სტადიონეეს ასბოლოო გადასასეეტელ ბატმა. ფეიდეეა. ისე, თსტ-ს შეეძლო თავი ფერიდებინა ამ ფალეი-ოფეეს სასეეოს, მაგრამ ! ჯგუფის ბოლო მატჩებში ! ეუფდნ ! ეეეეი ! ! !

„ტორინოს“ ტრაგედია 50 წლის წინათ...

1949 წლის 4 მაისს იტალიური ფეხბურთის ერთ-ერთი უდიდესი გუნდი „ტორინო“ ლისაბონში ჩატარებული ამხანაგური მატჩის შემდეგ შინ ბრუნდებოდა. ტურინში ჩასვლამდე ცოტაღა იყო დარჩენილი, როცა ძლიერმა ნისლმა თვითმფრინავის პილოტი შეცდომაში შეიყვანა — მან არასწორად დაადგინა მანძილი დედამიწამდე და ხომალდი ბორცვზე აფარიოულ ეკლესიის გუმბათს შეეჯახა ტურინთან ახლოდმდებარე ბატარა ქალაქ სუპერგაში. დაიღუპა 18 ფეხბურთელი (აქედან 10 იტალიის ეროვნული ნაკრების წევრი), გუნდის ხელმძღვანელობა, 3 ჟურნალისტი და ეკიპაჟის 5 წევრი — სულ 31 ადამიანი. 50 წლის წინანდელი 4 მაისი იტალიაში უდიდესი ტრაგედიის დღედ იქცა. მოელი ქვეყანა შოკირებული იყო. „ტორინო“ იყო გუნდი, რომელიც ომისშემდგომ წლებში ყველაზე დომინირებდა აპენინზე, ის ზედიზედ მეხუთედ ფლობდა ჩემპიონის ტიტულს. უნგრელი მწვრთნელის ეგონ ერბშტეინის ძალისხმევით, „ტორინოს“ ზედმიწევნით კარგად ჰქონდა ათვისებული „დუბლეგის“ (ანუ „დაბლუს“, *რედ.*) ტაქტიკა, რომელსაც მაშინ მწვრთნელთა უმეტესობა უარყოფდა.

ბეფის ირონიით, „ტორინო“ ლისაბონში ჩასვლა და „ბენფიკასთან“ თამაში სხვა არაფერი იყო თუ არა კეთილი ნების გამოხატულება. ის „ბენფიკას“ ღვაწლმოსილი მოთამაშის, ფერეირას გამოსათხოვარი მატჩი გასწლად და სწორედ მან ამორჩია სპენეიფფსონ მატჩისთვის „ტორინო“, რადგან ფერეირა, „ტორინოსა“ და იტალიის ეროვნული გუნდის კაპიტნის ვალენტინო მაცოლას დიდი მეგობარი გასწლად. „ბენფიკამ“ ის მატჩი მოიგო 4-3, მაგრამ ფერეირა, რა თქმა უნდა, შეშდეგ მეტად მტკივნეულად განიცდიდა მომხვარს.

„ტორინოს“ თვითმფრინავთან ერთად დაიმსხვრა იტალიური ფეხბურთის იმედები, მომავალი და აწმყეები. მაცოლას გარდა, „ტორინოში“ მაშინ კიდევ ერთი ექსპეზიციელი — ნაციონალეული ეზონ ლიოკი გამოდიოდა, რომელსაც დიდ მომავალს უწინასწარმეტყველებდნენ საერთაშორისო დონეზეც. ტრაგედიის მსხვერპლთა შორის იყო ელეკანტური მარცხენა მცველი ვირილო მაროზო — მას იტალიური ფეხბურთის „მამა“ ვიტორიო პოცო იმ დროისთვის იტალიის საუკეთესო ფეხბურთელად მიიჩნევდა. მაცოლასა და ლიოკის გარდა, „ტორინოს“ თვითმფრინავში კიდევ ერთმა სანტერესო ფორვარდმა განუტევა სული — გულელმო გაბეტამ. ფულანგებზე მოთამაშე ნახევარმცველები: ეუფენი კასტელიანი და ჯუზეპე გრეფზარიც საერთაშორისო დონის ოსტატებად მიიჩნიოდნენ.

წარმომობით უნგრელი ჯულიო შუბერტი მხოლოდ იმ სეზონში გადავიდა „ტორინოში“ ბრატისლავიდან, იხეგი როგორც საფარაგეთის ნაკრების ცენტრფორვარდი ემილიო ბინჭორნი. „სკუადრა კრანატუს“ (ასე უწოდებდნენ ხოლმე ხანდახან „ტორინოს“ — რედ.) კარს იცავდა იტალიის უყველაზე ტიტულოვანი და ნომერ პირველი გოლკიპერი ვალერიო ბანი გალუში. კაპიტტროფს ნაციონალეულ ძმები ბალარინებიც — მარჯვენა მცველი ალდო და სათადარიგო მეკარე დინო.

ტრაგედიის დღეს იტალიის პარლამენტმა და სენატმა თავიანთი სხდომები გადადეს. ქვეყნის ქალაქებსა და სოფლებში ხალხი ქუჩებში გამოეფინა. იტალია თავის სიყვარულსა და ალფვას გამოხატავდა ვარდაცვალებისადმი. სამძიმრები მოდიოდა მთელი მსოფლიოდან...

პირველი ცნობები კატასტროფის შესახებ იმედს იძლეოდა, რომ რამდენიმე ადამიანი მაინც გადარჩენილდა დაღუპვას, რადგან დაღუპულთაგან მხოლოდ ალდო ბალარინის ვეგანი ამოიცნეს. მოგვიანებით კი ტრაგედიის ადგილზე მივიდა ვიტორიო პოცო, რომელმაც ყველა მოთამაშის და კლუბის ყველა წარმომადგენლის იდენტიფიკაცია შეძლო.

„ტორინო“ კატასტროფამდე ლიდერობდა იტალიის ჩემპიონატს და მის უახლოეს მდევარ მილანის „ინტერს“ 4 ქულით უსწრებდა. მომხდარის შემდეგ კი „ინტერან“, „მილანის“, „პადოვას“, „პალერმის“ და „ვენეციას“ მოთხოვნით „ტორინოს“ წინასწარ მიანიჭეს ჩემპიონის ტიტული. იყო კიდევ ერთი სულგრძელი ეფექტიც: ჩემპიონატის დარჩენილ ოთხ მატჩში „ტორინოს“ წინააღმდეგ შეტოქეებმა ახალგაზრდელი შემადგენლობები გამოიყენეს. ცნობისათვის იმასაც გეტყვით, რომ ტურინელებმა ოთხივე ეს მატჩი მოიგეს.

მაშინდელმა იტალიის ფეხბურთის პრეზიდენტმა ოტორინო ბარასიმ გაანაცხადა, რომ ეს ორგანიზაცია დაღუპულთა მშობლებს, მეუღლეებს და ბავშვებს თვლის „თავის ოჯახად“. ჩატარდა საქველმოქმედო მატჩი იტალია — ავსტრია, მაგრამ კლუბი და დაღუპულთა ოჯახები მიუხედავად ამისა, დიდ სიდუხჭირეს, ძნიმე პერიოდს განიცდიდნენ.

რთული დღეები დაუდგა ვალენტინო მაცოლას ქერეხსაც, რომელსაც ორი ვაჟიშვილის — სანდროსა და ფერუჩის გამოზრდა მარტოხელს მოუწია. კლუბი მას სიმპოლურ დახმარებას უწევდა, რაც მხოლოდ და მხოლოდ ზღვაში წვეთი იყო. ერთადერთი რეალური შეღავათი კი კლუბმა ის დაუწესა მაცოლასა და საერთოდ ყველა დაღუპულის ბავშვებს, რომ მათ უფასოდ შეეძლოთ „ტორინოს“ საფეხბურთო სკოლის წევრობა. სწორედ იქ გადადგეს თავიანთი პირველი საფეხბურთო ნაბიჯები სანდრო და ფერუჩი მაცოლებმა. თუმცა ვარსკვლავად სანდრო მაცოლა „ინტერში“ ჩამოაცილებდა, სადაც მოგვიანებით ფერუჩიც გადაბარგდა, მაგრამ მას ძმაზე გაცილებით მოკრძალებული წარმატებები ჰქონდა.

დრო ყველაფრის მკურნალია. „ტორინოს“ სტადიონი გულშემატკივრები თვლიან, რომ ტრაგედიის მერე მათ საუკარელ გუნდს არასდროს დაუბრუნდა ძველი დიდება და ძლევამოსილება, მიუხედავად ამისა, რომ „ტორინო“ შერე, მხოლოდ ერთხელ, მაინც გახდა ქვეყნის ჩემპიონი — 1967 წელს. „ტორინოს“ რეანიმაცია და ოქროს ხანის დაბრუნება მარადაც ვერასაზრდო ხერხდება. (ახლა კი ეს კლუბი სერია B-ს ბინადარია. თუმცა, კარგი შანსი აქვს სერია A-ს დაუბრუნდეს მომავალი სეზონიდან). ამის თავადი მიზეზი ალბათ ის არის, რომ „ტორინოს“ უოველთვის უჭირდა კონკურენციის გაწევა თანაკალაქურ „იუვენტუსთან“, უფრო სწორად, მისი მფლობელის — ანიელის მილიონერებთან. „ტორინოს“ ეძიკა სუპერგას ბორცვზე დასამარდა! მისადმი ეპიტაფიად კი სავსებით შეესაბამებოდა ალბერტო მოცის (იმდროინდელი იტალიის ეროვნული გუნდის და „მილანის“ თავკაცი — *რედ.*) სიტყვები მივიჩნიოთ:

„უბრალო იქნებოდა ტორინოელები გვერდიგვერდ დაეკრძალათ, რათა მათ გაეგრძელებინათ ერთად ყოფნა, როგორც ეროად ცხოვრობდნენ, იმარჯვებდნენ და დაიღუპნენ. ისინი გაგრძელებდნენ ერთ ბუნდად ყოფნას, სიცოცხლის დამთავრების შემდეგაც კი. ეს უფრო ბუნებრივი რამ იქნებოდა და ხალსსაც გაუადვილდებოდა მათი, როგორც ეროინი ორგანიზმის, გაცნობიერება, როცა ის უდიდესი ტრაგედია მოაგონდებათ ხოლმე.“

ბრაიან გლენვილი, "Worl d Soccer"

თარგმნა ალბერ ალბერტელიანმ

იმეფლება უცვლელად

ტორინო-1949 წ. ზედა რიგში (მარცხნიდან): კასტელიანო, ბალარინი, რიგამონტი, ლიოკი, მაროსი, მაცოლა; სხვედან: ბაკიგალუპო, მენეგი, ოსო�i, მარტელი, გაბეტო (ფოტო „ლეკლის“ არქივიდან)

ბოჭოლია

(პირველი გვერდიდან)

ბელი და ნაიარეი სახის გარეშე უნდა ავიღეს. სწორედ ასეთ, სწორუპოვარ მებრძოლად შემორჩა ჩემს მეხსიერებას სახელგანთქმული თანაკალაქელი ბოჭოლია ლომიძე.

მისთვის არ არსებობდა ძლიერი და სუსტი მეტოქე. მისი ყველა გამოსვლა რინგის კვადრატზე კრიალს მოუვარულთა ნამდვილი ზეიმი იყო. როცა დიქტორი საასპარეზოდ ლომიძეს მოიხმობდა, სპორტული სარბიელი მეუხარე ოვაციებისგან ზანზარებდა.

მას არ აკლდა გამპარკვევის ტიტულები თუ დაბადული ბრძოლებში მოპოვებული სპორტული ჯილდოები. საქართველოს მრავალზის ჩემპიონი, საბჭოთა კავშირის ორგზის ჩემპიონი ჭაბუკთა შორის, სპორტსაზოგადოება „შრომითი რეზერვების“ საკავშირო ჩემპიონატში გამარკვევებული, საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატის ეფრცხლის პრიზიორი, პოლონეთის საერთაშორისო ტურნირის ლაურეატი — ასეთია ნეჭიერი მოყვიანის წარმატებების არასრული ნუსხა.

1953 წელს ქარაფელი რინგის მშვენებამ, ყოფილი საბჭოთა კავშირის მთელი სპორტული საზოგადოებრივობა აალაპარაკა. ეს მოხდა აპრილის მესამე დეკადში, როცა მოსკოში საასპარეზოდ თავი მოიყარა ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის, აგრეთვე მოსკოვის და ლენინგრადის 123 უძლიერესმა მოკოვემ.

მსუბუქ წონით კატეგორიაში მოაასპარეზე ბოჭოლია ლომიძემ კრიალის ღრმა ცოდნით და ნაღვლი ოსტატობით პირველად შეხვედრაშივე მიიქცია სპეციალისტების და სპორტის გულშემატკივრების ყურადღება. ოჭოოს მედლისათვის ბრძოლაში მან თანმიმდევრობით დაამარცხა უზბეკეთის გუნდის წევრი, სპორტის ოსტატი ა. სტემბერგი, ხოლო შემდეგ უშველათ ბრძოლებში გამარკვევის კვარცხლბეკისაკენ მიმავალი გზიდან ჩამოშორა რინგის ცნობილი ოსტატები, მოსკოველი ბეკლნოვი და ვსტონელი კასა. გადამწყვეტ ოთაბრძოლაში ქართველი მოკოვის მეტოქე თითქმის მასზე ორჯერ უფროსი, მრავალ ბრძოლაში გამოწრთობილი, სსრ კავშირის მრავალგზის ჩემპიონი გრეგორი ეფო. ნუ დაგვიგიწყდება, რომ ეს ის მოსკოველი გრეგორეა, ჯერ კიდევ 1939 წელს საკავშირო ჩემპიონატის ფინალში მაშინ ახალგაზრდა მოკოვეს, პოტოლი ამ მწვრთნელს ვანო მარკაროვს რომ შეხვდა და დაძაბული ბრძოლაში დაამარცხა იგი. რა თქმა უნდა, გამოცდილმა მწვრთნელმა ვანო მარკაროვმა კარგად იცოდა მისი შეგირდის მოწინააღმდეგის ძლიერი და სუსტი მხარეები.

ქართველმა მოკოვეემ საბჭოთა კრიეის ვეტერანს თავიდანვე მაღალი ტემპი შესთავაზა. რინგის მასპინძელს სხვა გზა არ ჰქონდა და გამოწვევა მიიღო. „მარილაც, ვინც იმ წუთებში მოსკოოს ცირკის მანეეზე თვალს ადევნებდა ამ ორთაბრძოლას, დაგვეთანხმება თუ რას წარმოადგენს ნამდვილი კრიეი“ — განაცხადა პოპულარულმა მოკოვემ, სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა ნ. კოროლიო

„მანჩესტერ იუნაიტედის“ საჩემპიონო აკორდები

კარგა ხანს ითელებოდა, რომ ინგლისის ჩემპიონობის მოპოვების რეალური შესაძლებლობა ამ კლუბს: „მანჩესტერ იუნაიტედს“, „არსენალსა“ და „ჩელსის“ ჰქონდა. ფინანშუ „ჩელსი“ ნაბრძანა, შესაბამ ადგილითა და ჩემპიონთა ლიგის მომავალ გათამაშებაში მონაწილეობის უფლებით დაკმაყოფილდა. დანარჩენი ორი პრეტენდენტის ბრძოლა კი ბოლო ტურამდე გაგრძელდა. „არსენალმა“, რომელსაც უკეთეს შესაძლებლობებსაც ეწ ამდენ ვდნენ, 37-ე ტურში მარცხი იგემა „ლიდს იუნაიტედთან“ — 0-1. თითქოს ამ მატჩის ბედი ლიდსელები, რომელთაც „არსენალის“ უოფიციო მოთამაშე დევიდ ოლარი წერთნის, მაინდადამაინც დანინტრებენელი არ უნდა ეოფილიყვნენ. მათ უკვე უზარეველეოფილი ჰქონდათ ხაპატონი მეოთხე ადგილი და უეფას თასის გათამაშებაში გასვლის უფლება, „არსენალს“ კი ამ შეხვედრის მოგება ჩემპიონობისკენ გზას უხსნიდა. ზოგიერთ ქვეეანაში შეიძლებოდა რაღაც მოლაპარაკებასაც ჰქონოდა ადგილი, მაგრამ ახეთი რამ ხომ საერთოდ უცხოა ინგლისისათვის. „ლიდს იუნაიტედი“ ისე თამაშობდა, თითქოს ამ მატჩით მისი სამოდათი ბედიღბალი წყდებოდა. რა ვუთხო, რომ პირველი ტაიმის ბოლო წუთზე 11-ე ტრანანი ინ ჰარტმა ძელს მოახვედრა, ბერთს პირველმა მაინც ვინ ბასელბაინ,ვმ მოესწრო, მაგრამ მისი გამბერიტებთან დარტყმა დევიდ ხიკნმა მოიგერია. ამ ეიოღსლის მასპინძელთა შეტევები არ შეწეეენია. რიცა 55-ე წუთზე უხვშად მოთამაშე ტონი ადამსმა მისი ნეიეეებრივი ხტელით „ლიდსის“ თავდამსმელი ალან სმითი „მოცელა“, მსაჯი თითქოს ვალდებული იყო კიდევ ერთი პენალტი დაენიშნა, მაგრამ ლონდონელები აშკარად დაინდა. „ლიდსის“ გასაკეთრებელ მონდოგმამ და შეუპოოროსამ, ბოლოს

მაიკლ ოუენი — საგვბბეერთო ხეზონის მოაკარი ადმონეხა

ხვედრის წინ მიმთმნილველებმა შედეგ. ამმავსეგ გაეხეეეს ხაზი: „ბლეკბერნის“ შეზრთხეენ ბრაიან კიდის და „მანჩესტერ იუნაიტედის“ ხელმძღვანელ ალეკს ფერგიუსონის მრავალწლიან ეეიზობამბას. ხაქმე ის არის, რომ ბოელი შეიდი ხეზონის მანძილზე კიდი „მანჩესტერ იუნაიტედში“ ფერგიუსონის ახსნტრტენი იყო და მხოლოდ დეკემბერში ნაიბარა ახალი კლუბი (რომელსაც, თავისდა ხამუნარიდ, უმაღლეს ადგილი ვერ შეეეენარნეოს). ეს შეხვედრა ფრედ — 0-0 დამთავრდა.

აი, რა განაცხადა უკანასკნელი ტურის წინ ალეკს ფერგიუსონმა: „ჩემთვის ხეზონის დასაწეეისი ვინმეს რომ ეოქვა, ჩემპიონობის მოსაპოვებლად უკანასკნელი მატჩის ბოლოს საკმარისი იქნებაო, ამას არც ისე რთელ საქმედ ჩავთვლიდი. ახლა სწორედ ასეთი სიტუაციაა შეიქმნა. უკანასკნელ ტურში შინ ვთამაშობთ „ტოტენჰემ ჰოტსპურთან“. ეს ხავეეინო გვაძლევს კიდევ ხელს“.

უნდა ითქვას, რომ ეს შეხვედრა დრამატიზმით ხავსე აღმონნდა. ანგარიში ლონდონელებმა გაბნიეს და თანაც საკმაოდ კეთილშეელ პირობებში. ლეს ფერდინანდმა „მანჩესტერის“ შეკეელ ბრძოლა მოიგო და ბოერთი კარში გაგზავნა, რომელიც საკმაოდ მოფფერებლად დატოვა ეიტერ შმეიხელმა. ეს 24-ე წუთზე მოხდა. მაგრამ მასპინძელებმა ეერ კიდევ ტაიმის დასასრულამდე შეძლეს ანგარიშის გათანაბრება. ეს დეკიდ ბეკჰემმა გაკეთა ჰოლ სტოლზის დიაგონალური გადაცემის შემდეგ, ხოლო 48-ე წუთზე ენდი კოლემა, როგორც გამოირკვა, მეორე და გადამწეეეტი გოლი გაიტანა — 2-1. „არსენალის“ მოგეობას (1-0) „ასტონ ვილასთან“ უკვე ალარავითარი მნიშვნელობა ალარ ჰქონდა — ლონდონელებმა ბეტონეკს, რომელსაც მთზე უკეთესად წარმართა ხეზონი, ჩემპიონობა გადაულოცეს. მეკარე შეიხელეთ, რომელიც სამეფოსოდ ტოვებს მანჩესტერს, აღტაცებას ვერ მალავდა. „ახლა გაცილებით უფრო გაგვიადვილდება თამაში „ეუფმბოლზე“ ინგლისის თასის ფინალში „ნიუკასლისაც“ მოვეგებთ და „ბაიერნსაც“. რას იტყვი, დანიელ გოგანტი ხავსეთით სწორი ალმონსდა!

ხაინტერესოა, რომ „მანჩესტერ იუნაიტედს“ პირველმა არსენ ვენგერმა მიოლოცა. „ეუოლიცა ახალ ჩემპიონს, მაგრამ ჩვენც გვაქვს ხიამაღის ხაფუძველი. ეეროპაში უძლიერესი დაცვა გვეკვს, ისეეე, როგორც შარშან, 78 ეუოლი მოგვაროვეთ (ეს მაშინ ჩემპიონობისათვის ხაკმარისი აღმოჩნდა), მოეხვედით ჩემპიონთა ლიგაში. რა თქმა უნდა, ხაწეეხარია, რომ ოქროს მედლები ვერ მოგიპოვიეთ“.

ჯახლეკა ვიაილი „ჩელსის“ შესაბ ადგილი, რა თქმა უნდა, გარკვეული წარმატებაა, ჩემპიონთა ლიგაში თამაშიც დიდი სტიმულია „ლონდონელი არისტოკრატების“ გუნდისთვის, მაგრამ, ვინც ვნეიავეთ, თამაშობს... ინგლისელების გარდა. მართალია, ამას ეკალის არაკეს ხაუეედურობს, „აი ინოსათვის კი ხშირად აკიტაციენენ, რომ

ჩემპიონობა კიდევ ერთი გოლი გაუტანა მოწინააღმდეგეს. მარცხნივან: სოლსკიაერი (№20), ინსესენი და ბეკჰემი

ზოგჯერ თვით ვამოციის მინდორზე და... ახალგაზრდების ადგილს ეკავეს!

„ლიდსის“ ხელმძღვანელობაც კმაყოფილია თავისი შედეგით. „ასტონ ვილას“, რომლის თამაში პირველ წრეში ძლიერ შთამეედოლეს ტოტენჰემ, ხამოლოდ ძალები ალარ ეეეო. „ლიდენპოლსათვის“ შეეფიდე ადგილი ვერაფერი მიღწეეეა. აქ უნდა გავითვალისწინოთ, რომ კლუბს კარგა ხნით გამოაკლდა დაშავეული ბიაკლ ოუენი, რომელიც მიმთმნილველთა აზრით, ჩემპიონობის უმარეელესი სხაპირი გახდებოდა. გარდა ამისა, ხშირად ხეიდნენ ექსეეტრიალ რობი ფაულერს, რომელმაც, ამავე დროს, ბეკრი მატჩი დაშავების გამოც გაიცდინა.

დიდი ბრძოლა გაიმართა „პრემიერლიგაში“ დარჩენის უფლებისათვის. ხამოლოო ანგარიშით ხამი უიდეტო ალმონნდა: „ნოტინგემ ფორესტი“, რომელიც მთელი ხეზონის განმავლობაში საკადრო პრობლემების წინაშე იდგა და უნებისყოფოფიაც თამაშობდა, ალ აგრეთვე „ბლეკბერნი“ და „ჩარლტონ ატლეტიკი“.

ინგლისის ჩემპიონატის ავტორიტეტი, როგორც ერთ-ერთი უძლიერესის ფეხბურთის სამყაროში, ამ ხეზონის შედეგ კიდევ უფრო განმტკიცდა. კლუბების დიდმა უფტეტსობამ თამაშის მაღალი კლასი გამოავლინა, ბრძოლა კი, როგორც ეს ინგლისელებისათვის არის დამახასიათებელი, მეტად მწვავე და უშეღავათო იეო.

ხაინტერესოა, რომ ერთპირობიანეული უპირველესი სხაპირი, ისეეე როგორც შარშან, არც წლევანდელ ჩემპიონატს გამოუვლინებია. თუ შარშან 18-18 გოლით პირველი ხამი ადგილი გაიეეეს დამლონმა („ეეოვენერი სიტი“), ოეეენმა („ლიდენპოლი“) და ხატინმა („ბლეკბერნი“), წლეეეს ასევე 18-18 ბურთით სხვებზე უკეთესი შედეგები ჰქონდათ: ფეეიდ ოირკს („მანჩესტერ იუნაიტედი“), ჭიმი ჰასლბაინკს („ლიდს იუნაიტედი“) და მაიკლ ოუენს („ლიდენპოლი“). ლიდენპოლელ ეუნდერკინდს ეს პრიზი, უნდა ვიფიქროთ, სხვებზე მეტად ეერგებოდა, შეეძლო გაეცილებით ეკეთეეი შედეგის მიღწეეეა. მაგრამ ბედმა ეეეეეა. 17-17 ბურთი გაიტანეს ენდი კოლემ („მანჩესტერ იუნაიტედი“) და ნიკოლა ანელკამ („არსენალი“), რომლის სხაპირებოლმა ღირსებებმა ახლა დიდი ადგილი დაიმსაზრა. პრიკეთი, თითქმის ალარაფერი დარჩა ისეთი საერთაშორისო ავტორიტეტის მქონე სხაპირისაგან, როგორიც ალან შირერია („ნიუკასლი“). მისთვის ახლანდელი ხეზონი მეტისმეტად უფერული აღმონნდა.

ჩემპიონატის საბოლოო ცხრილი ასე გამოიყურება:

	თ.	მ.	ფ.	წ.	მ.	ქ.
1. მანჩესტერიუნაიტ	38	22	13	3	80-37	78
2. არსენალი	38	22	12	4	59-17	78
3. ჩელსი	38	20	15	3	57-30	75
4. ლიდსი	38	18	13	7	62-34	67
5. ვესტ ჰემი	38	16	9	13	44-53	57
6. ასტონ ვილა	38	15	10	13	51-46	55
7. ლიფერპული	38	15	9	14	68-49	54
8. დერბი ჯეფნინ	38	13	13	12	40-45	52
9. მიდლსბრო	38	12	15	11	48-54	51
10. ლესტერ სიტი	38	12	13	13	40-46	49
11. ტოტენჰემ ჰოტსპურ	38	11	14	13	47-50	47
12. ფულჰემ უუნაიტ	38	13	7	18	41-42	46
13. ნიუკას. იუნაიტ	38	11	13	14	48-54	46
14. უეტფორდი	38	11	10	17	42-47	43
15. ქოვენტრი სიტი	38	11	9	18	39-51	42
16. ფულჰემი	38	10	12	16	40-63	42
17. ს

კასპაროვი – 2851!

გარი კასპაროვი, როგორც მკაფიოდ ვიგულისხმეთ, ამ ბოლო ხანებში უდიდეს წარმატებებს აღწევს. აი, რამდენიმე ნაწყვეტი ვრცელი ინტერვიუდან, რომელიც მან მოსკოვის გაზეთ „სპორტ-ექსპრესის“ კორესპონდენტს მისცა.

● *გარი, იმ 10 წლის განმავლობაში, რომელიც 1989 წლის ბელგრადის საერთაშორისო ტურნირს სარაევოს ახლანდელი ასპირანტი ზობისგან აშორებს, თქვენი რეიტინგი დაახლოებით 50 პუნქტით გაიზარდა. როგორ ფიქრობთ, სადმდე გააუმჯობესებთ რეკორდს, თუ, თქვენ, ჯერ მეოცე ადგილზეა?*

– როცა რეიტინგზეა ლაპარაკი, განსაკუთრებით იმიტომ, რომელსაც ფიდე გამოიფენს, უნდა გავითვალისწინოთ, რა თქმა უნდა, ინფლაციის ელემენტიც. ასე მაგალითად, ფიშერის მიღწევა 1972 წლისთვის – 2785 პუნქტი, ობიექტურად თუ კამსკეკლებთ, აღემატება ნამდვილ 2805 პუნქტს, რომელიც 80-იანი წლების ბოლოს მქონდა. მაგრამ თუ შევადარებთ ფიშერის შედეგებს, როცა იგი საჭადრაკო მწვერვალებისაკენ მიისწრაფოდა, ჩემს ანალოგიურ პერიოდს, ჩემი რეიტინგი გაცილებით უფრო მყარი იყო, ვიღრე ფიშერისა მისი წარმატების სამი წლის მანძილზე. რეიტინგის გამოთვლის სისტემას, როგორც ამას ფიდე აწარმოებს, ბევრი ნაკლი აქვს.

● *როგორია თქვენი პროფესიული რეიტინგი (ფიდეს გამოთვლით იგი 2851-ს უდრის)?*

– სარაევოს შემდეგ – 2838. შორიდან პროფესიულ რეიტინგ-ლისტში მეორეა – 2727, ანანდსა და კრამნიკს ერთნაირი მაჩვენებელი აქვთ – 2724. აი, მოროზევინი კი ორიოვენან მეხუთეა: როგორც ფიდეს, ისე პროფესიონალთა სიაშიც.

● *რა აზრისა ხართ შორიდან?*

– შორიდან სარაევოში კარგად ვიმაშობდა. მოროზევინთან წაგების მიუხედავად, მაინც გაიყო მეორე-მესამე ადგილები. იგი, როგორც მოჭადრაკე, აშკარად გაიზარდა, უფრო საფუძვლიანი გახდა, უფრო გამომგონებელი. ძალიან კარგი ენდშპილი მოუგო სოკოლოვს, აჯობა ტოპალოვს, მიმგზავნა შორიდის თამაში.

● *არ მიპასუხეთ შეკითხვაზე: როდემდე გაზრდით თქვენს რეიტინგს ან როგორც ფიდეს, ისე პროფესიული ვერსიით?*

– მაგრი მსოფლიო პირველობაზე, რომელიც წლეულს ეწყობა ჩატარდეს, აუცილებლად გაიუარესებს ჩემს რეიტინგს. საქმე ის არის, რომ მისი ბიუჯეტიდან მხოლოდ იმ შემთხვევაში შემეძლება, თუ გამანდგურებელი ანგარიშით დავამარცხებ მეტოქეს, ეს კი მსოფლიო პირველობებზე, მოგეხსენებათ, არა ხდება. ამიტომაც იყო, რომ მსოფლიო პირველობების ყოველი მატჩის შემდეგ, თუმცა ვიგებდი, ჩემი რეიტინგი უარესდებოდა.

● *ვერც ერთმა თქვენმა მეტოქემ ვერ შეძლო 2800 რეიტინგისთვის მიღწევა.*

– მოთამაშეების ახალგაზდები თამაიდან 2800-ის მიღწევა, შესაძლოა, მხოლოდ მოროზევინმა მოახერხოს. ამისათვის მან პირველხარისხოვან ტურნირებში, როგორც იყო, ვოიკაიო ვეიკ-ნეგ-99 ან სარაევო-99, დიდი წარმატებით უნდა თამაშოს, რაც გასაგებია, სრულიადაც არ არის იოლი.

მხოლოდ ტექნიკური შედეგები

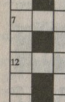

თანამედროვე ხუთგიგიანი. ქ. ჯორჯტაუნი. ევროპის ჩემპიონატი ვაუთა შორის. 1. პეტერ შარფფელი — 5673, 2. აკუშ ხანეკეი — (ორივე — უნგრეთი) — 5593. 3. ალექსეი ტურკინი (რუსეთი) — 5581. *გენერალი:* 1. უნგრეთი — 16604, 2. სფარანეთი — 16199, 3. ბელარუსი — 16023. *ტერფიტა:* 1. უნგრეთი (შარფფელი, ბალოგი, ხანეკეი) — 5397, 2. უკრაინა (ბუდოვეი, ჩიმერსი, ტკაჩუკი) — 5329, 3. რუსეთი (ხაიენინ, საბარხუზინი, სავოკინი) — 5308.

ფინეთის ქალაქ ტამპერში დაიწყო ქალთა ევროპის ჩემპიონატი.

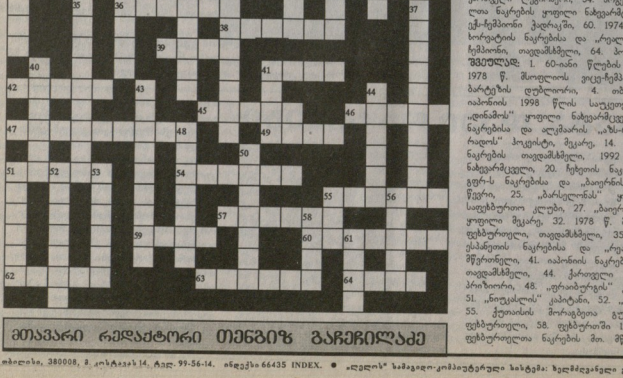

მთავარი რედაქტორი თენგიზ გაჩეჩილაძე

თბილისი, 380008, ჭ. ერისკალის 14. ტელ. 99-56-14. ინდექსი 66435 INDEX. ● „ლელოს“ ხაჭადრაკ-კომპიუტერული სისტემა: ხელმძღვანელი გურამ ხაინიაშვილი. შემსრულებლები: ბაბული ფოლრიანი, ნანი რამიშვილი. ინფორმაციისა და ანონსებისთვის

სპორტი დასავლეთ ევროპაში

მსოფლიოს ჩემპიონატი ბადმინტონში

4 ივნისი, პარასკევი

საკრთველოს ტელევიზია. ალფა. ბიუთი და მოედანი (8.55, 11.25), *კალეიდოსკოპი* „ალბერტ-ალბერტი“ (21.00), *საკრთველოს სპ.* სპორტული პროგრამა (12.30). მსოფლიოს სტადიონებზე (19.30). *HTB პლუს ფუტბალი.* ევროპის საფეხბურთოო კვირეული (15.05). ზოლანსოს ჩემპიონატი (16.45). „მსოფლიო ფეხბურთის ვარსკვლავები“. მათიას ზაპერი (16.25), „ყველა დროის მატჩები“: მსოფლიო ჩემპიონატის 1966 წლის ფინალური მატჩი (20.10). გერმანიის ჩემპიონატი (22.15). *HTB პლუს სპორტ.* ხელბურთი. მსოფლიო ჩემპიონატი (14.45, 17.55, 19.55). *ESPN,* ფეხბურთი. „ბანგუ“ – „ბოტაფოგო“ ბრაზილიიდან (4.30). კალათბურთი. ნბა (12.30, 19.30). *EUROSPORT.* ნოტბურთი. საფრანგეთის ღია ჩემპიონატის (16.00), მოტორო�ეა. მსოფლიო ჩემპიონატი (22.00, 3.00).

5 ივნისი, შაბათი

საკრთველოს ტელევიზია. I არხი. ფეხბურთი. ევროპის 2000 წლის ჩემპიონატი. შეარჩევენ ტურნირი: საქართველო – სპანეთი (20.55), *ალფა.* ბიუთი და მოედანი (8.55, 19.25), *კალეიდოსკოპი.* „ალბერტ-ალბერტ“ (21.00), *საკრთველოს სპ.* სპორტული პროგრამა (12.30), მსოფლიო სტადიონებზე (19.30). *HTB პლუს ფუტბალ.* „ყველა დროის მატჩები“. მსოფლიო ჩემპიონატის 1966 წლის ფინალური მატჩი (13.55). გერმანიის ჩემპიონატი (15.55), ევროპის 2000 წლის ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩები (18.55, 20.55, 23.40). ლიბანური ამერიკის ქვეკვნების ჩემპიონატის მამოხლეკი (23.15). *HTB პლუს სპორტ.* ხელბურთი. მსოფლიო ჩემპიონატი (12.05, 14.35). *ESPN,* კალათბურთი. ნბა (4.30, 22.00, 2.00). ფეხბურთი. ევროპის საფეხბურთო ყოველდღიურული მამოხლეკი (8.00), *EUROSPORT.* რაგბი. მსოფლიო ჩემპიონატი (13.00). ველოსპორტი. იტალიის ტური (14.00, 17.00, 4.00). მოტოსპორტი. მსოფლიო ჩემპიონატი (16.00, 22.00, 3.00).

6 ივნისი, კვირა

საკრთველოს ტელევიზია. I არხი. ფრიბორი (22.40). *რუსთავი-2.* საპორტული პროგრამა (20.30). *ალფა.* ბიუთი და მოედანი (8.55), *HTB პლუს ფუტბალ.* ევროპის 2000 წლის ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩები (13.15, 15.00, 16.45, 18.40, 20.25, 22.55). ლიბანიერი ამერიკის ქვეკვნების ჩემპიონატის მამოხლეკი (1.25). *HTB პლუს სპორტ.* ხელბურთი. მსოფლიო ჩემპიონატი (17.25, 19.25). *ESPN,* კალათბურთი. ნბა (13.00, 18.30, 2.30). ფეხბურთი ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი: ავსტრია-სლოვენი (23.00), *EUROSPORT.* მოტოსპორტი. მსოფლიო ჩემპიონატი (13.30, 14.00). ფეხბურთი. ევროპის ჩემპიონატის მატჩების მამოხლეკი (22.00).

კროსვორდი

ჰორიზონტალი: 1. 60-იანი წლების როსტოვის ასკ და სპარკ ნაკრების ფეხბურთელი, 5. „ბარსელონას“ პრეზიდენტი, 7. სფარანგეთის საფეხბურთო კლუბი, 8. შვეიცის პოლიტიკოს ნაკრების „სახელი“, 10. „ინპანთის“ პოეტისტი, თავდასმბენელი, 12. ფეხბურთში 1978 წ. მსოფლიო ჩემპიონი ბენფიკ შეურნეელი, 13. სპარანგეთის „ლენი“, 17. ბრაზილიის ნაკრების ფეხბურთელი, ნახევარმცველი, 18. სფარანგეთის საფეხბურთო კლუბი, 21. „ბარსელონას“ პორტუგალიელი ფეხბურთელი, 22. არგენტინის საფეხბურთო კლუბი, 24. 1970 წ. მსოფლიოს ვიცე-ჩემპიონი ფეხბურთელი, თავდასმბენელი, 27. სფარანგეთის საფეხბურთო ნაკრების ნახევარმცველი, 28. ბირმინგჰამ ფოწოლეს ნოტბურთელი, 30. ნორეგიის ნაკრების ფეხბურთელი, თავდასმბენელი, 31. ხოლანდიის ნაკრების ყოფილი ფეხბურთელი, თავდასმბენელი, 33. „ლერფორ�ა“ ფეხბურთელი, 34. ინგლისის ნაკრების ყოფილი ბეჭელი, 36. „ბაიერნის“ ფეხბურთელი, 38. არგენტინის ნაკრების „ოლეფბეკის“ ყოფილი ფეხბურთელი, 39. „ლერფორმა“ ფეხბურთელი, 41. ბრაზილიელი ფეხბურთელი, 42. ფეხბურთში 1998 წ. მსოფლიო ჩემპიონატის ბრონზეული ქვეყანა, 45. სფარანგეთის საფეხბურთო ნაკრების ყოფილი მეკარე, 46. „ოიალმა“ ფეხბურთელი, 47. ინგლისური საფეხბურთო კლუბი, 49. შვეიცარიის საფეხბურთო კლუბი, 51. „ბაზელტერ სიტის“ ქარიფელი ლეგენდერი, 54. არგენტინის ნაკრების ფეხბურთელი, 55. ბრაზილიის ფეხბურთელთა ნაკრების ყოფილი ნახევარმცველი, 57. ნიგერიის ნაკრების ფეხბურთელი, 59. მსოფლიოს ეკ-ჩემპიონი ჯალანკა, 60. 1974 წ. არგენტინის საფეხბურთო ნაკრების ნახევარმცველი, 62. ხორვატიის ნაკრებისა და „ოიალმა“ ნახევარმცველი, 63. ფეხბურთში 1966 წლის მსოფლიოს ჩემპიონი, თავდასმბენელი, 64. პორტუგალიის საფეხბურთო ნაკრების მეკარე.

ვერტიკალი: 1. 60-იანი წლების ცსკა და სპარკ ნაკრების ფეხბურთელი, 2. ფეხბურთში 1978 წ. მსოფლიოს ვიცე-ჩემპიონი, თავდასმბენელი, 3. სფარანგეთის ნაკრების მეკარე, ბარტეზის დუბლიორი, 4. ინდოელის „დინამოს“ ყოფილი ფეხბურთელი, ბეკელი, 5. იაპონის 1998 წლის საუკეთესო ფეხბურთელი, თავდასმბენელი, 6. ინდოელის „დინამოს“ ყოფილი ნახევარმცველი, 9. ამერიკელი ნოგბურთელი ჭალი, 10. ბოლანდიის ნაკრებისა და ალკმაარის „აზს-67“-ის ყოფილი ფეხბურთელი, თავდასმბენელი, 11. „ალიერ-რიდოლ“ პოეტისტი, მეკარე, 14. რუსეთის საფეხბურთო კლუბი, 15. დანიის ფეხბურთელთა ნაკრების თავდასმბენელი, 1992 წ. ევროპის ჩემპიონი, 19. ბელგიის „ანტფერპენის“ ნახევარმცველი, 20. ჩეხეთის ნაკრებისა და „ლაკიოს“ ფეხბურთელი, 23. 80-იანი წლებისა გერმ-ს ნაკრებისა და „ბაიერნის“ ფეხბურთელი, 24. არგენტინის საფეხბურთო ნაკრების წევრი, 25. „ბარსელონას“ ყოფილი ფეხბურთელი, ნახევარმცველი, 26. ინგლისური საფეხბურთო კლუბი, 27. „ბაიერნის“ ფეხბურთელი, 29. ესპანეთის ფეხბურთელთა ნაკრების ყოფილი მეკარე, 32. 1978 წ. მსოფლიო ჩემპიონატის ბრონზეული ბრაზილიელი ფეხბურთელი, თავდასმბენელი, 35. ინგლისური საფეხბურთო კლუბი, 37. 70-80-იანი წლ. ესპანეთის ნაკრების და „რეალის“ ფეხბურთელი, 40. ქუთაისის „ტორპედოს“ მთ. მწვრთნელი, 41. ბელგიის ნაკრების ფეხბურთელი, 43. ხოლანდიის ფეხბურთელთა ნაკრების თავდასმბენელი, 44. ქარიფელი ალლანი, 1972 წ. მიუნხენის ოლიმპიადის ვერცხლის პრიზიორი, 48. „ფრანფურტის“ ქარიფელი ლეგენდერი, 50. „ინტერის“ რიგი პოეტისტი, 51. „ნიუკასლის“ კაპიტანი, 52. „ფლეფლეთის“ პოეტისტი, 53. „ირანელის“ ნახევარმცველი, 55. ქუთაისის მორაგბეთა გუნდი, 56. ბაჰრეინის ოეროტელი, 58. ფეხბურთში 1958 წ. მსოფლიო ჩემპიონი, ნახევარმცველი, 61. უკრაინის ფეხბურთელთა ნაკრების მთ. მწვრთნელი.

პროფესიული კრიზის ნაყოფიერი

მარგო მიმეფონოსნებს კი არა...

ორორიც „ლელის“ მკითხველებმა იციან, 6 ნოემბერს ამერიკის ქალაქ ლასვეგასში, რომელიც პროფესიული ჭრიის ნაშედეგ მეკად იქცა ბოლო წლებში, გაიმართება გამარჯვობენელი ბრძოლა მიმეფონოსან მოკრიველებს — ინგლისელ ლენოქს ლიეისსა და ამერიკელ ევანდერ ჰოლიფილდ შორის სამივე პრესტიჟიელი ვერსიით (ბა, ვბც, იბფ) მსოფლიოს ბსოლუტური ჩემპიონობაზე. ეტაპად ამ რეგლამენტით ბრძოლა მიმეფონოსნებზე არანაკლებ იზიდავს, ქვესშეადო წონის (66,7 კგ) მოკრიველებსაც. კერძოდ, პეტერტორიოელ ფეღიმტორნიდაც, რომელმაც სან-ხუანში იბფ-ს ვერსიით მსოფლიო პირველობის გადამწყვეტ შეხვედრაში ტეგჩიკენი ნოკაუტით სძლია კოლუმბიელ ნიეფო პინედას მე-4 რაუნდში და შეინარჩუნა უძლიერესის სახელი. ახლა მის ანგარიშზე 35 გამარჯვებიდან 30 ნოკაუტით მოგებია. შეხვედრის შემდეგ პეტერტორიოელმა განაცხადა, რომ მზადაა ოსკარ დე ლა ხოიასთან მომავალი შეხვედრისათვის. ეს ბრძოლა სამივე პრესტიჟიელი ვერსიით სსრბპპონობა ქამრისათვის გაიმართება 18 ნოემბერს იმავე ლას-ვეგასის რინგზე.

დოპინგპროგრამის ფაქტი ამოტივტივდა

სენსაციური მასალა გამოქვეყნდა გერმანულ ჟურნალ Der Spigel-ში ამ გამარჯვებულები დოკტორის ჰანს-იოაჰიმ კემფეს 300-გვერდიან მოხსენებაში მტკიცდება, რომ ცნობილი ტრაბმელინდიან მხტომელი იენეს ვაისფლოგი სარაევოს ზამთრის ოლიმპიადა-84-ის ტურფოგამედე რამდენიმე თვით ადრე იღებდა კუნთების მასის გასაკეთებელ სპეციალურ პრეპარატს.

ვაისფლაგს, რომელიც დღემდე რჩება გერმანული სპორტის სიამოვნად, ამ ბრალდების გამო განაცხადა: „მხოლოდ იმის თქმა შემიძლია, რომ შეგნებულად არაფ

მიმიღია რაიმე კანონდარღვევი პრეპარატი. მაკერიეს დოკტორ კემპფის ასეთი გათვითცნობიერება, რომელიც ექიმი არ ყოფილა. არც კი ვიცნობდი მას“.

კემფის ნაანგარიშები მინანწერილია, რომ გერმანული ბიატლონისტ და ზოთნალმბრე ქალებს მომზადებისას ყოველად გაუფრთხილებლად სასმელებთან ერთად აძლევდნენ მამაკაცის ჰორმონების შემცველ პრეპარატებს.

ამით ერთხელ კიდევ მტკიცდება, რომ ჯდრ-ს დოპინგპროგრამა პრაქტიკულად ქვეყნის სპორტის ყველა სახეობას მოიცავდა.

ქ. თბილისის მერიის სპორტის ხამმართველო ლრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაეცვალა ხაწყლოსნო-ხახოლამეური სპორტის თბილისის ფედერაციის ყოფილი თავმჯდომარე, წარხელეი ცნობილი სპორტსმენი

ზაალეა კაკიაძე

და თანაუგრძნობს განსვენებულის ოჯახს.

ეანაშვილი 4,5. VI 17 სთ; დაკრძალვა 6.VI 15 სთ-ზე. მისამართი: ალ.ყაზბეგის 19 — (ყოფილი პიკელოვის გამზირი).

გაზეთი „ლელის“ რედაქცია ღრმა სამძიმარს უცხადებს გამომეცემლობა „ხაშმნლის“ დირექტორის მოაგდელეს ნანა ობოლაძეს

მეუფლის გარდაცვალების გამო.

გაზეთი „ლელის“ რედაქცია თანაუგრძნობს გამომეცემლობა „ხაშმნლის“ დირექტორს ჭემალ ქარაზანიშვილს ძმისშვილის გარდაცვალების გამო.

ბაკურიანში!

ხასწრაფოდ იყიდება 1400 კვმ მიწის ფართობი იაფად.
დარეკეთ 2-29-65.

„ლელის“ წინა ნომერში გამოქვეყნდა საკართველოს სახელმწიფო დეზიერი აღზრდისა და სპორტის აკადემიაში მისაღები გამოცდების განცხადება. როგორც აკადემიიდან შეეგებერბინეს, მათი მიზეზით, გაწერილებისა I თაეში მწვრთნელთა ფაკულტეტს სპორტებს შორის გამორჩენილია ფეხბურთი. ჩაბრნთეალები ფრეზეტრთის შემდეგ უნდა იკითხებოდეს ფეხბურთი.

საკადრაკო ამოცანა

ო. ბაგულავიანი

(სოფ. კარფელანი)

შავამატ 2 სვლაში

წინა ნომერში გამოქვეყნებული საკადრაკო ამოცანის ამოხსნა:

1. g4! — 2. gc1X.
1. ...gc4 2. ef5X. 1. ...gc4 2. fg4X.
1. ...d2 2. gc1X. 1. ...d3 2. ec1X.
1. ...c2 2. ed3X. 1. ...f3gc4 2. gc3X.